دافغانستان اسلامي جمهوريت
دعدليې وزارت

رسمي جريده

- دنباتاتودساتنې اوقرنطين قانون
- دهستوي انرژی قانون
- داساسي قانون دتصويب داووني په هکله دافغانستان داسلامي جمهوريت دجمهوررئيس فرمان

- قانون محافظت نباتات وقرنطين
- قانون انرژی هستوی
- فرمان رئیس جمهوری اسلامی افغانستان درموردتجليل هفته تصويب قانون اساسی

دخپريدونيټه: د۱۳۹۵هـ.ش کال دسلواغې دمياشتې (۲)
پرله پسې نمبر:(۱۲۴۳)

تاريخ نشر: (۲) دلو سال ۱۳۹۵ هـ . ش
نمبر مسلسل: (۱۲۴۳)

د امتیـــاز خاوند:	دعدلیـــې وزارت
مسئول چلوونکی:	قانونمل محمدرحیم "دقیق"
	۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷
د دفتر تیلفون:	۰۲۰۲۳۱۴۲۹۸
مرستیال:نورعلم	۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸
مهتمـــم:محمد جان	۰۷۴۷۶۲۷۹۳۰
وب سایت:	www.moj.gov.af

قیمت: (۴۳/۲)افغانی

تیراژ چاپ: (۳۰۰۰)جلد

تعداد صفحات به شمول پشتی: (۱۴۴)صفحه

مطبعه: پرویـــــز

آدرس:وزارت عـــدلیه،ریاست نشرات و ارتباطعـــامه،سرک(۱۵)وزیرمحمداکبرخان (شیرپور)کابل

د هستوي انرژۍ د قانون په اړه د ملي شوري د مجلسينو د ګډ هيئت د فيصلې د توشيح په هکله د افغانستان اسلامي جمهوريت د رئيس فرمان

ګڼه: (۱۴۳)
نېټه: ۲۵/ ۸/ ۱۳۹۵
لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د (٦۴) مادې د (١٦) جزء او د (۱۰۰) مادې د (۲) فقرې د حکمونو له مخې، د هستوي انرژۍ د قانون په اړه د ملي شوري د مجلسينو د ګډ هيئت د ۱۹/ ۷/ ۱۳۹۵ نېټې (۲۲۸) ګڼه فيصله ، په (۱۱) فصلونو او (۵۷) مادو کې، توشيح کوم.

دوه يمه ماده:

دغه فرمان دتوشيح له نېټې څخه نافذ، د ملي شوري دمجلسينو دګډ هيئت له فيصلې او د نومورې قانون له متن سره

فرمان
رئیس جمهوری اسلامی افغانستان
درمورد توشیح فیصله هیئت مختلط مجلسین شورای ملی
پیرامون قانون انرژی هستوی

شماره: (۱۴۳)
تاریخ: ۲۵/ ۸/ ۱۳۹۵
مادۀ اول:

به تأسی از حکم جزء (١٦) مادۀ (٦۴) و فقرۀ (۲) مادۀ (۱۰۰) قانون اساسی افغانستان، فیصلۀ شماره (۲۲۸) مؤرخ ۱۳۹۵/۷/۱۹ هیئت مختلط مجلسین شورای ملی را در مورد قانون انرژی هستوی طی (۱۱) فصل و (۵۷) ماده، توشیح می دارم.

مادۀ دوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ، همراه با فیصلۀ هیئت مختلط مجلسین شورای ملی و متن قانون

یوځای دې په رسمي جریده کې خپورشي.

محمد اشرف غني

دافغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

متذکره در جریدهٔ رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

ملي شوري

د هستوي انرژی د قانون په هکله، د

افغانستان اسلامي جمهوريت

د جمهور رئيس د ۸/ ٦/ ۱۳۹۵ نېټې

(٦۹) ګڼه

تقنيني فرمان

فيصله

ګڼه: (۲۲۸)

نېټه: ۱۹/ ۷/ ۱۳۹۵

د افغانستان د اساسي قانون د سلمې مادې له حکم سره سم، دملي شوري د دواړو جرګو له پنځه، پنځه غړيو څخه جوړ شوي ګډ هيئت د هستوي انرژی د قانون په هکله د افغانستان د اسلامي جمهوريت د جمهور رئيس د ۸/ ٦/ ۱۳۹۵ نېټې (٦۹) ګڼه تقنيني فرمان له يولړ تعديلونو سره په (۱۱) فصلونو او (۵۷)مادو کې د ۱۹/ ۷/ ۱۳۹۵ نېټې د دوشنبې ورځې په غونډه کې فيصله کړ.

د ګډ هيئت رئيس

نجيبه حسيني

د ګډ هيئت مرستيال

عبيدالله رامين

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

فیصله

فرمان تقنینی شماره (٦۹)

مؤرخ ۱۳۹۵/٦/۸ رئیس

جمهوری اسلامی افغانستان

در مورد قانون

انرژی هستوی

شماره: (۲۲۸)

تاریخ: ۱۳۹۵/۷/۱۹

به تأسی از حکم مادۀ صدم قانون اساسی افغانستان، هیئت مختلط مجلسین شورای ملی به ترکیب پنج، پنج نفر از اعضای هر جرگه فرمان تقنینی شماره (٦۹) مؤرخ ۱۳۹۵/٦/۸ رئیس جمهور جمهوری اسلامی افغانستان در مورد قانون انرژی هستوی را با یک سلسله تعدیلات در (۱۱) فصل و (۵۷) ماده در جلسۀ روز دوشنبه مؤرخ ۱۳۹۵/۷/۱۹ فیصله نمود.

رئیس هیئت مختلط

نجیبه حسینی

معاون هیئت مختلط

عبیدالله رامین

فهرست مندرجات

قانون انرژی هستوی

فصل اول

احکام عمومی

ماده	عنوان	صفحه
مادۀاول:	مبنی	۷۲
مادۀ دوم	اهداف	۷۲
مادۀ سوم:	ساحه تطبیق	۷۳
مادۀ چهارم:	موارد استفاده	۷۴
مادۀ پنجم :	ادارۀ تطبیق کننده	۷۴
مادۀ ششم :	اصطلاحات	۷۵
مادۀ هفتم :	وظایف و صلاحیت های اداره	۸۴
مادۀ هشتم :	ایجاد کمیسیون	۸۵

فصل دوم

جوازنامه

مادۀ نهم :	صدور جوازنامه	۸۷
مادۀ دهم :	موارد صدور جواز نامه و اجازه نامه	۸۹
مادۀ یازدهم:	موانع کار	۹۲
مادۀ دوازدهم:	حالات لغو جواز نامه و اجازه نامه	۹۲
مادۀ سیزدهم:	انصراف از فعالیت هستوی	۹۳
مادۀ چهاردهم:	توظیف مفتشین	۹۳
مادۀ پانزدهم:	تنفیذ تدابیر	۹۵

فصل سوم

محافظت از تشعشع

مادۀ شانزدهم: اصول بنیادی.....۹۶
مادۀ هفدهم: کنترول و مراقبت منابع و عملکرد ها.....۹۷
مادۀ هجدهم: عدم کنترول و مراقبت منابع و عملکرد ها.....۹۸
مادۀ نزدهم: مکلفیت دارندگان جواز نامه و اجازه نامه در محافظت شعاع.....۹۹

فصل چهارم

کنترول منابع و موارد رادیو اکتیف

مادۀ بیستم: مکلفیت اداره.....۱۰۰
مادۀ بیست ویکم: ثبت منابع تشعشع.....۱۰۱
مادۀ بیست ودوم: صادرات و واردات.....۱۰۱
مادۀ بیست وسوم: کنترول منابع بی سرپرست.....۱۰۱
مادۀ بیست و چهارم: کنترول ریکتور های تحقیقاتی وصنعتی.....۱۰۲

فصل پنجم

انحلال تأسیسات هستوی

مادۀ بیست و پنجم: موارد انحلال تأسیسات.....۱۰۳
مادۀ بیست وششم: طرح انحلال.....۱۰۴
مادۀ بیست و هفتم: مکلفیت دارندۀ جواز نامه در مرحله انحلال.....۱۰۵
مادۀ بیست و هشتم: منابع مالی پروسه انحلال.....۱۰۷
مادۀ بیست و نهم: ممنوعیت فعالیت در جوار مرکز هستوی.....۱۰۸
مادۀ سی ام: جواز نامه فعالیت های تحقیقاتی و صنعتی..... ۱۰۸

فصل ششم

حالات اضطراری

مادۀ سی و یکم: پلان حالات اضطراری.....۱۰۹
مادۀ سی و دوم: پلان ملی حالات اضطراری.....۱۱۰
مادۀ سی و سوم: حالات اضطراری بیرون مرزی ۱۱۰

فصل هفتم

استخراج و پروسس مواد معدنی حاوی رادیو اکتیف

مادۀ سی و چهارم: تنظیم فعالیت استخراج و پروسس.....۱۱۱
مادۀ سی و پنجم: فعالیت های استخراج معدن.....۱۱۲
مادۀ سی و ششم: مکلفیت های دارنده اجازه نامه استخراج معدن.....۱۱۵
مادۀ سی و هفتم: مصئونیت مواد رادیواکتیف.....۱۱۶
مادۀ سی و هشتم: مکلفیت دارنده جوازنامه تنظیم مواد فاضله رادیواکتیف۱۱۶
مادۀ سی و نهم: داشتن جواز نامه کار در مرکز اداره مواد فاضله.....۱۱۸
مادۀ چهلم: داشتن پلان دفع مواد فاضله.....۱۱۸
مادۀ چهل و یکم: منع توريد مواد فاضله رادیواکتیف.....۱۱۸
مادۀ چهل و دوم: تنظیم صدور مواد فاضله رادیواکتیف.....۱۱۹

فصل هشتم

تدابیر محافظتی

مادۀ چهل و سوم: همکاری در تطبیق تدابیر.....۱۲۰
مادۀ چهل و چهارم: ایجاد سیستم ها.....۱۲۱
مادۀ چهل و پنجم: اجازه نامه صادرات مواد، تجهیزات و تکنالوژی.....
هستوی.....۱۲۲

مادۀ چهل و ششم: اجازه نامه واردات مواد، تجهیزات و تکنالوژی..... هستوی.....۱۲۳

فصل نهم

امنیت هستوی، محافظت فزیکی و انتقالات ممنوعه

مادۀ چهل و هفتم: ممنوعیت استفاده.....۱۲۴
مادۀ چهل و هشتم: شرایط محافظت فزیکی.....۱۲۵
مادۀ چهل و نهم: اطلاع از سرقت مواد هستوی.....۱۲۶

فصل دهم

تخلفات و مؤیدات

مادۀ پنجاهم: مسئولیت دارنده جواز نامه.....۱۲۷
مادۀ پنجاه ویکم: مدت مرور زمان جبران خساره.....۱۲۸
مادۀ پنجاه و دوم: درخواست جبران خساره.....۱۲۹
مادۀ پنجاه و سوم: حالات رفع مسئولیت.....۱۳۰
مادۀ پنجاه و چهارم: تخلفات.....۱۳۱
مادۀ پنجاه و پنجم: مجازات.....۱۳۴

فصل یازدهم

احکام نهایی

مادۀ پنجاه و ششم: پیشنهاد مقرره ها و وضع طرزالعمل ها.....۱۳۵
مادۀ پنجاه و هفتم: انفاذ.....۱۳۷

د هستوي انرژۍ قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د پنځلسمې او دوه پنځوسمې مادې د حکمونو په رڼا کې وضع شوی دی.

موخې

دوه یمه ماده:

دغه قانون د لاندې موخو د پلې کېدو په منظور وضع شوی دی:

۱- د طبابت، کرنې، صنعت، کانونو، او نورو سوله ییزو مقصدونو په برخه کې له هستوي انرژۍ څخه ګټوره استفاده.

۲- د رادیو اکتیف موادو او د هغو د سرچینو د خوندیتوب او امنیت تأمین.

۳- د رادیواکتیف د وړانګو (تشعشعاتو) په وړاندې د ژوند چاپېریال خوند یتوب او د هغو له مضرو اغېزو

قانون انرژی هستوی

فصل اول

احکام عمومی

مبنی

مادۀ اول:

این قانون درروشنی احکام مواد پانزدهم وپنجاه ودوم قانون اساسی افغانستان وضع گردیده است.

اهداف

مادۀ دوم:

این قانون به منظورتحقق اهداف ذیل وضع گردیده است:

۱- استفاده مفید ازانرژی هستوی درعرصه های طبابت، زراعت، صنعت، معادن وسایرمقاصد صلح آمیز.

۲- تأمین مصئونیت وامنیت مواد رادیو اکتیف ومنابع آن .

۳- مصئونیت محیط زیست در برابر تشعشعات رادیواکتیف و جلوگیری از اثرات مضر

څخه مخنيوی.

۴- د رادیو اکتیف او نورو هغو موادو له استعمال او خپرېدو څخه مخنیوی چې په یوازې ځان (یوازیتوب) یا په مرکبه توګه د حیه موجوداتو روغتیا ته زیان ورسوي.

۵- د هستوي فعالیتونو او د رادیو اکتیف د فاضله موادو کنترول او مراقبت.

٦- د هستوي ممنوعه موادو او رادیو اکتیف له لېږدونو څخه کنترول او څارنه.

د تطبیق ساحه

درېیمه ماده:

دغه قانون، د هستوي انرژۍ یا په هغې پورې اړوند د هر ډول فعالیت چې د هستوي انرژۍ د اداري په واسطه مشخصېږي، د تولید، تصرف، وارداتو، صادراتو، لېږدرالېږد، مراقبت، اداري او سوله ییزې ګټې اخیستنې په هکله، د تطبیق وړ دی.

آن.

۴- جلوگیری از استعمال وانتشار مواد رادیواکتیف، و سایر موادی که به تنهایی یا طورمرکب صحت موجودات حیه را متضرر سازد.

۵- کنترول ومراقبت از فعالیت های هستوی ومواد فاضله را دیواکتیف.

٦- کنترول و نظارت از انتقالات مواد ممنوعه هستوی ورادیو اکتیف.

ساحۀ تطبیق

مادۀ سوم:

این قانون در مورد تولید، تصرف، واردات، صادرات، حمل و نقل، کنترول، مراقبت، اداره واستفاده صلح آمیزازانرژی هستوی یا هرنوع فعالیت مرتبط به آنها که توسط اداره انرژی هستوی مشخص می گردد، قابل تطبیق می باشد.

د ګټې اخيستنې موارد

څلورمه ماده:

هستوي انرژي او آيونايزونکې تشعشع د سوله ييزو مقصدونو د پوره کولو لپاره ترګټې اخيستنې لاندې نيول کېږي.

د هستوي چاودېدونکو موادو، هستوي موادو خپروونکو دستګاوو ترلاسه کول يا د هغو پرمختيا يا په هغو پورې د هر ډول غير سوله ييز فعاليت او يا په دې مواردو کې له نورو سره همکاري منع ده.

تطبيقوونکې اداره

پنځمه ماده:

(۱) د هستوي انرژۍ اداره، د هېواد په سطح ددې قانون د حکمونو د تطبيق مسئوله ده.

(۲) د هستوي انرژۍ اداره له دې وروسته په دې قانون کې د اداري په نوم يادېږي.

موارد استفاده

مادۀ چهارم:

انرژی هستوی وتشعشع آیونایز کننده جهت برآورد ه شدن مقاصد صلح آمیزمورد استفاده قرار می گیرد.

حصول مواد منفجره هستوی، دستگاه های پخش کننده مواد هستوی یا انکشاف آن یا هرنوع فعالیت غیرصلح آمیزمرتبط به آنها ویا همکاری درایـن موارد با دیگران ممنوع می باشد.

ادارۀ تطبیق کننده

مادۀ پنجم:

(۱) ادارۀ انرژی هستوی مسئول تطبیق احکام این قانون درسطح کشور می باشد.

(۲) ادارۀ انرژی هستوی منبعد درایـن قانون بنام اداره یاد می گردد.

اصطلاحګاني

شپږمه ماده:

لاندې اصطلاحګاني په دې قانون کې دغه مفاهيم افاده کوي:

۱- رادیو اکتیف مواد: هغه مواد دي چې د الفا، بیتا، ګاما وړانګې او نیوترونونه له هغو څخه خپل په خپله خپریږي.

۲- هستوي فعالیت: د تشعشع د سرچینو تولید، برابرول، پروسس، پیر، پلور، تصرف، وېش، کارول(استعمال) واردات، صادرات، او د صنعتي، تحقیقي، کرنیز طبابت او برښنا د مقصدونو لپاره د هستوي ریکتورونو تأسیس او په کار اچول، د رادیو اکتیف موادو لېږد رالېږد، د فعالیت د مرکزونو انحلال او د رادیو اکتیف د فاضله موادو اداره پکې شامل دي.

۳- جواز لیک: لیکلی رسمي سند دی چې د یوه څانګړي هستوي فعالیت د اجراء په منظور، د اداري له خوا، ددې قانون د حکمونو مطابق ورکول کېږي.

اصطلاحات

مادۀ ششم:

اصطلاحات آتی دراین قانون مفاهیم ذیل را افاده می نماید:

۱- مواد رادیواکتیف: موادی است که شعاع الفا، بیتا، گاما ونیوترونها ازآن بطورخود بخودی پخش می شود.

۲- فعالیت هستوی: شامل تولید، تهیه، پروسس، خرید، فروش، تصرف، توزیع، استعمال، واردات وصادرات منابع تشعشع، تأسیس وبکارانداختن ریکتورهای هستوی برای مقاصد صنعتی، تحقیقی، زراعتی، طبابت، انرژی برق، حمل و نقل مواد رادیواکتیف، انحلال مراکز فعالیت و اداره مواد فاضله رادیواکتیف، می باشد.

۳- جواز نامه: سند رسمی کتبی است که به منظوراجرای فعالیت هستوی ازطرف اداره مطابق احکام این قانون اعطاء می گردد.

۴- اجازه ليک: رسمي ليکلی سند دی چې د يوه مشخص هستوي فعاليت د اجراء په منظور د اداري له خوا ددې قانون د حکمونو مطابق ورکول کېږي.

۵- په هستوي تأسيساتو کې:

شامل دي:

- هرډول ريکتور چې د انرژۍ د سرچينې (منبع) په توګه يا په نورو مقصدونو ترڅنګ اخيستنې لاندې نيول کېږي، هغه ريکتور چې ديوې ترانسپورتي بحري وسيلې د تجهيزلپاره دانرژۍ د سرچينې په توګه ترڅنګ اخيستنې لاندې نيول کېږي، له دې تعريف څخه مستثني دی.
- هغه فابريکې چې د هستوي موادو د توليد يا د هغو د پروسس يا تشعشع ته د معروض راديواکتيف د سون د موادو د بيا پروسس لپاره تر ګڼې اخيستنې لاندې نيول کېږي.
- هغه مرکزونه چې په هغو کې هستوي مواد ساتل کېږي.

۶- هستوي زيان:

ځاني يا جسمي زيان يا ملکيتونو ته

۴- اجازه نامه: سند رسمی کتبی است که به منظوراجرای یک فعالیت هستوی مشخص ازطرف اداره مطابق احکام این قانون اعطاء می گردد.

۵- تأسیسات هستوی:

شامل:

- هرنوع ریکتورکه منحیث منبع انرژی یا به مقاصد دیگر مورد استفاده قرار می گیرد، ریکتور که منحیث منبع انرژی برای تجهیز یک وسیله بحری ترانسپورتی مورد استفاده قرار می گیرد از این تعریف مستثنی می باشد.
- فابریکه های که ازمواد سوخت هستوی برای تولید مواد هستوی یا پروسس آن یا جهت پروسس مجدد مواد سوخت را دیو اکتیف معروض به تشعشع مورد استفاده قرار می گیرد.
- مراکزیکه درآن مواد هستوی نگهداری می شود.

۶- صدمه هستوی:

آسیب جانی یا جسمی ویا وارد شدن

اووښتی تاوان دی چې د هستوي فعاليت يا په هغۀ پورې د نورو اړوندو فعاليتونو له امله منځ ته راځي.

۷- هستوي پېښه (واقعه): پېښه يا د پېښو لړۍ ده چې ورته منشاء لري او د هستوي زيان سبب ګرځي.

۸- آيونايز کوونکې تشعشع: هغه وړانګه ده چې په عضوي مواردو کې د چارجونو د جفت د توليد د وړتيا (قابليت) لرونکې وي.

۹- د تشعشع سرچينه: د راديواکتيف وړانګې مؤلد يا نور راديواکتيف مواد دي چې په هستوي څېړنيزو او صنعتي ريکتورونو پورې د اړوندو هستوي محروقاتو له دوران څخه رابهر کېږي.

۱۰- د راديواکتيف فاضله مواد شامل دي:

- ټول هغه مواد چې د راديواکتيف موادو د تعاملاتو په پايله کې پاتې کېږي او په راتلونکې کې له هغو څخه زياته ګټه اخيستنه، په پام کې نه وي.

- هغه مواد دي چې د راديواکتيف موادو لرونکي يا په هغو موادو خساره به ملکيت ها بوده که بالاثر فعاليت هستوی يا سايرفعاليت های مرتبط به آن بوجود می آيد.

۷- حادثه هستوی: واقعه يا سلسله ازواقعات است که منشأ مشابه داشته وسبب صدمه هستوی می گردد.

۸- تشعشع آيونايزکننده: اشعۀ است که قابليت توليد جفت چارج ها را درمواد عضوی دارا باشد.

۹- منبع تشعشع: مؤلد اشعه راديو اکتيف يا سايرمواد راديو اکتيف است که از دوران محروقات هستوی مربوط به ريکتورهای تحقيقاتی وصنعتی هستوی خارج می گردد.

۱۰- مواد فاضله راديواکتيف شامل:

- تمام موادی است که درنتيجه تعاملات مواد راديو اکتيف باقيمانده واستفاده بيشترازآن درآينده مدنظر نباشد.

- موادی است که دارای مواد راديو اکتيف يا با آن مواد آلوده بوده

ککړ وي او هم د اکتیفیتي یا د زیات اکتیفیتي غلظت لرونکي وي چې لـه احوالو سره سم، کنترول او مراقبـت ایجابوي.

۱۱- هستوي مواد: هغه مواد دي چې ددې قانون د حکمونو مطابق د اداري له خـوا د کنتـرول او مراقبـت وړ تشخیص شي.

۱۲- صادرات: د هستوي موادو یـا اړوندو تجهیزاتو، معلوماتو او تکنالوژۍ او یا نورو رادیواکتیف موادو، د هغو د سرچینو په شمول فزیکي لېږد دی چې له هېواد څخه بهر ته صادرېږي.

۱۳- واردات: د هستوي مـوادو یـا اړوندو تجهیزاتو، معلوماتو او تکنالوژۍ او یا نورو رادیواکتیف موادو، د هغو د سرچینو په شمول فزیکي لېږد دی چې له بهر څخه د هېواد دننه ته واردېږي.

۱۴- دستګاه: وړانګـه خپروونکـي تأسیسات، د رادیواکتیف د اوموموادو د کانونو د استخراج (رااېسـتلو) او پروسس مرکزونه، د رادیواکتیـف د فاضله موادو د اداري مرکزونه او نورې

ونیزدارای اکتیفیتی یا غلظت اکتیفیتی بیشتر می باشد، که حسب احـوال ایجـاب کنتـرول ومراقبـت را می نماید.

۱۱- مواد هستوی: مـوادی اسـت که طبق احکام این قـانون ازطـرف اداره قابل کنترول ومراقبت تشخیص گردد.

۱۲- صادرات: انتقال فزیکی مـواد هستوی یا تجهیزات مربوطه، معلومات وتکنالوژی ویا سایرمواد رادیو اکتیف به شمول منابع آن است که از کشوربه خارج صادر می گردد.

۱۳- واردات: انتقال فزیکـی مـواد هستوی یا تجهیزات مربوطه، معلومات وتکنالوژی ویا سایرمواد رادیو اکتیف به شمول منابع آن است که ازخارج به داخل کشور وارد می گردد.

۱۴- دستګاه: شامل، تأسیسات پخش کننده شعاع، مراکزاستخراج معادن و پروسس مـواد خـام رادیواکتیـف، مراکزادارۀ مواد فاضله رادیو اکتیف و سایردستګاه های است که درآن مواد

هغه دستګاوې پکې شاملې دي چې په هغو کې راديو اکتيف مواد توليد، پروسس، ګټه اخيستنه،مراقبت، زېرمه يا دفع کېږي او د ملاحظې وړاندازې، ساتنه ايجابوي.

۱۵- هستوی مرکز: هغه ځای دی چې هلته له هستوي موادو څخه په ګټې اخيستنې سره فعاليتونه او کړنې ترسره کېږي او د هستوي انرژۍ د توليد مرکز، څېړنيز (تحقيقاتي) ريکتور، د هستوي موادو د نهايي غني کولو (بډايني) مرکز، د مصرف شوو هستوي موادو د ساتنې مرکز، د غني کولو دستګاه، د بيا پروسس مرکز، او يا نور ځايونه چې د ادارې په واسطه مشخصېږي، پکې شامل دي.

۱۶- هستوي اسرار: په ټولو هغه ډول هستوي موادو، تخنيکونو، ليکليو، شفاهي، الکترونيکي او يا هم تکنالوژي معلوماتو اطلاقېږي چې په مستقيمه يا غير مستقيمه توګه د هستوي وسلې په توليد، برابرولو، پروسس، پېر، پلور، تصرف، وېش او استعمال کې له هغو راديواکتيف، توليد، پروسس، استفاده، مراقبت، ذخيره ويا دفع می شود، وبه اندازه قابل ملاحظه ايجاب محافظت را نمايد.

۱۵- مرکزهستوی: محلی است که درآن فعاليت ها وعملکرد با استفاده ازمواد هستوی اجراء گرديده وشامل مرکزتوليد انرژی هستوی، ريکتور تحقيقاتی، مرکزغنی سازی نهايی مواد هستوی، مرکزنگهداشت مواد هستوی به مصرف رسيده، دستگاه غنی سازی،مرکزپروسس مجدد ويا ساير محلاتی که توسط اداره مشخص می گردد.

۱۶- اسرارهستوی: به تمام آن دسته مواد، تخنيکها، معلومات کتبی، شفاهی والکترونيکی ويا هم تکنالوژی هستوی اطلاق می گردد که بطورمستقيم ويا غيرمستقيم ازآن درتوليد، تهيه، پروسس، خريد، فروش، تصرف، توزيع واستعمال اسلحه هستوی استفاده

څخه ګټه اخيستل کېږي.

۱۷- د اضطرار حالت: هغه حالت دی چې له هستوي ځنځيره يي تعامل يا د ځنځيره يي تعامل د محصولاتو له انحلال او يا په هغۀ کې تشعشع ته معروض راپيدا شوي خطرونه متصور وي.

۱۸- بې سرپرسته سرچينه: د راديواکتيف سرچينه ده چې تر کنترول او مراقبت لاندې نه وي او له مناسب مجوز پرته متروکه، غلا يا له اصلي ځايه څخه بې ځايه او يا لېږدول شوې وي.

۱۹- د مسئوليت رفع: د راديواکتيف موادو يا تجهيزاتو اېستل (خارجول) د داسې مجاز کړنو په حدودو کې چې کنترول او مراقبت نه ايجابوي.

۲۰- تشول: د فاضل آب او هغۀ ګاز پاشل(تيتول) چې په مجاز حد کې په راديواکتيف موادو ککړ وي او د ژوند چاپېريال ته خطر نه رسوي.

۲۱- دفع: په يوۀ مناسب ځای کې د بيا ګټې اخيستنې له مقصد پرته د راديواکتيف د سون د مصرف شوو

می گردد.

۱۷- حالت اضطرار: حالت است که خطرات ناشی ازتعامل زنجیری هستوی یا انحلال محصولات تعامل زنجیر ی ویا معروض به تشعشع درآن متصور باشد.

۱۸- منبع بی سرپرست: منبع رادیو اکتیف است که تحت کنترول ومراقبت نبوده وبدون مجوزمناسب متروک، سرقت، یا ازمحل اصلی بیجاه و یا منتقل شده باشد.

۱۹- رفع مسئولیت: خارج ساختن مواد یا تجهیزات رادیو اکتیف درحدود عملکرد مجاز است که ایجاب کنترول ومراقبت را نمی نماید.

۲۰- تخلیه: پراگنده ساختن فاضل آب وگازیکه آلوده به مواد رادیواکتیف به حد مجازبوده وخطری را به محیط زیست وارد نمی نماید.

۲۱- دفع: جابجاسازی مواد سوخت مصرف شده یا مواد فاضله رادیو اکتیف دریک مرکز

موادو يا فاضله موادو ځای پر ځـــای کول دي.

۲۲- معافيت: هغه طبيعي راديواکتيف مواد دي چې کنترول نه ايجابوي.

۲۳- مداخله (لاسوهنه): هغه عمـــل دی چې په سرچينو کې د معروضيت يا د معروضيت د احتمال د راټيټولو يا د دفع په منظورصورت مومي، د کنترول شوو کړنو له جملې څخه نـــه دی، د يوې غير مترقبه پېښې په پايلـــه کـــې رامنځته کېږي.

۲۴- متصدي: د هستوي فعاليـــت د جواز لرونکی حقيقي يا حکمي شخص دی.

۲۵- د راديواکتيف سرچينه: نـــازک قشر (پوښل شوی کپسول) دی چـــې راديواکتيف مواد په هغۀ کې په دايمي توګه بسته بندي کېږي او د کنترول او مراقبت وړ دی.

۲۶- د راديواکتيف زباله: هغه استعمال شوي راديواکتيف مواد دي چې بياګټه اخيستنه پې پـــه پـــلان کـــې شـــامله نه وي.

مناسب است بدون مقصـــد اســـتفاده مجدد آن.

۲۲- معافيت: مواد راديـــو اکتيـــف طبيعی است که ايجـــاب کنتـــرول را نمی نمايد.

۲۳- مداخله: عملی است کـــه بـــه منظورکاهش يا دفع معروضـــيت يـــا احتمال معروضيت در منابع صـــورت گرفته، ازجمله عملکردهای کنتـــرول شده نبوده ودرنتيجـــه يـــک حادثـــه غيرمترقبه به وجود می آيد.

۲۴- متصدی: شخص حقيقـــی يـــا حکمی دارنده جوازفعاليت هســـتوی می باشد.

۲۵- منبع را ديو اکتيف: قشر نازکی (کپسول پوشيده) اســـت کـــه مـــواد راديو اکتيف درآن به شکل دايمی بسته بندی گرديده وقابل کنترول ومراقبت می باشد.

۲۶- زباله راديـــو اکتيـــف: مـــواد راديواکتيف استعمال شده است کـــه اســـتفاده مجـــدد آن شـــامل پـــلان نمی باشد.

۲۷- خوندیتوب: د تشعشع د خطرونو په وړاندې د ژوند د چاپېریال ساتنه او د هغو مرکزونو او فعالیتونو خوندیتوب دی چې د تشعشع د خطرونو د زیاتېدو موجب کېږي.

۲۸- امنیت: هغه تدبیرونه دي چې د هستوي موادو یا د رادیواکتیف د نورو موادو له غلا، سبوتاژ، غیرمجازي لاس رسی، غیر قانوني لېږد رالېږد او یا د هستوي موادو، تجهیزاتو او اړونډو اسانتیاوو په هکله د نورو ناوړو اعمالو د مخنیوي په منظور نیول کېږي.

۲۹- کړنه: هغه بشري فعالیت دی چې د معروضیت د اضافي سرچینې یا د معروضیت نورې لارې چارې څرګندوي.

۳۰- شخص عبارت له:

۱-کورنی حقیقي شخص: هغه شخص دی چې د افغانستان د تابعیت لرونکی وي.

۲- کورنی حکمي شخص: هغه شخص دی چې د مؤسسې، شرکت، انحصاري مالکیت، محدود المسئولیت شرکت،

۲۷- مصئونیت: حفاظت محیط زیست است درمقابل خطرات تشعشع ومصئونیت مراکز و فعالیت های که موجب ازدیاد خطرات تشعشع می گردد.

۲۸- امنیت: تدابیراست که به منظورجلوگیری از سرقت، سبوتاژ، دسترسی غیر مجاز، حمل ونقل غیرقانونی یا اعمال سوء دیگری درموردمواد هستوی یا سایر مواد رادیو اکتیف، تجهیزات وتسهیلات مربوطه اتخاذ می گردد.

۲۹- عملکرد: فعالیت بشری است که منابع اضافی معروضیت یا سایر طرق معروضیت را نشان می دهد.

۳۰- شخص عبارت از:

۱- شخص حقیقی داخلی: شخصی است که دارای تابعیت افغانستان باشد.

۲- شخص حکمی داخلی: شخصی است که به شکل مؤسسه، شرکت، مالکیت انحصاری، شرکت

مؤقت مشارکت، مؤقتي پانګې اچونې، د خـــاص يا عـــام سهامي شـــرکت او اتحاديې يا هر ډول بلې انتفاعي مؤسسې په ډول چې د قانون د حکمونو مطابق تأسيس شوی وي.

۳- بهرنی حقيقي شخص: هغه شخص دی چې د افغانستان له تابعيـــت پرتـــه تابعيت ولري.

۴- بهرنی حکمي شخص: هغه شخص دی چې د هغه حقوقي شخصـــيت د بهرنيو نافذه قوانينو د حکمونو مطـــابق مشخص او د فعاليت جواز يې ترلاسه کړی وي.

۳۱- د ژوند چاپـــېريال: طبيعـــي سرچينې، د طبيعي سرچينو د اجـــزاوو ترمنځ يا د نوموړو اجزاوو او انسانانو او حيواناتو ترمنځ تعاملات، فزيکـــي، فرهنګي، تزئيني (بشکلاييز) خواص يـــا هغه شرايط چې شامل دي چې د هغوی روغتيا او سلامتی تر اغېـــزې لانـــدې راولي.

۳۲- د راديولوژيکي موادو خطر: هغه خطر دی چې عـــوارض يـــې پـــه

محدودالمسئوليت، مشارکت مؤقت، سرمايه گذاری مؤقت، شرکت هـــای سهامی خاص يا عام واتحاديه يا هرنوع مؤسسه ديگرانتفاعی که مطابق احکام قانون تأسيس گرديده باشد.

۳- شخص حقيقی خارجی: شخصـــی است که تابعيت غيرازتابعيت افغانستان را داشته باشد.

۴- شخص حکمی خارجی: شخصـــی است که شخصيت حقوقی وی طبـــق احکام قوانين نافذه خارجی مشـــخص وجوازفعاليـــت را کســـب نمـــوده باشد.

۳۱- محيط زيست: شـــامل منـــابع طبيعـــی، تعـــاملات بـــين اجـــزای منابع طبيعی يا بين اجـــزای مـــذکور و انســـانها وحيوانـــات، خـــواص فزيکـــی، فرهنگـــی، تزئينـــی يـــا شرايطی است که صـــحت وســـلامت آنهـــا را تحـــت تـــاثيرقرار می دهد.

۳۲- خطر مواد راديو لوژيکی: خطری است که عوارض آن در انسانها

انسانانو کې د سوځېدنې، استفراغ، بې اشتهايي، د وېښتو د تويېدو او اسهال په ډول فوراً څرګندېږي او په راتلونکو نسلونو کې د سرطانونو او سوء شکل په بنه څرګندېږي او د هغۀ له ټاکلي حد څخه د زيات استعمال په صورت کې پر حيواناتو او نباتاتو هم منفي اغېزې پر ځای پرېږدي.

د اداري دندې او واکونه

اوومه ماده:

اداره د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده:

۱- د ايونايزکوونکې تشعشع د احتمالي اغېزو په وړاندې د ژوند چاپېريال د خوندیتوب په منظور، د معيارونو ټاکل.

۲- د جواز ليکونو او اجازه ليکونو صادرول، تمديد، تعديل، تعليق او لغو.

۳- ددې قانون د حکمونو مطابق د جوازليکونو او اجازه ليکونو د لرونکو د مرکزونو، فعاليتونو او کړنو کنترول او مراقبت.

به شکل سوختگی، استفراغ، بی اشتهایی، ریزش موی واسهال فوراً ظاهرشده یابعد ازمدت طولانی به انواع سرطانها وسوء شکل درنسل های آینده آشکارمی گردد. ودرصورت استعمال بیش ازحد معین آن، بالای حیوانات ونباتات نیز تاثیرات منفی بجا می گذارد.

وظایف وصلاحیت های اداره

مادۀ هفتم:

اداره دارای وظایف وصلاحیت های ذیل می باشد:

۱- تعیین معیارها به منظور مصئونیت محیط زیست درمقابل تاثیرات احتمالی تشعشع ایونایز کننده.

۲- صدور، تمدید، تعدیل، تعلیق و لغو جوازنامه ها و اجازه نامه ها.

۳- کنترول، مراقبت وارزیابی مراکز، فعالیت ها وعملکرد های دارندگان جوازنامه واجازه نامه ها مطابق احکام این قانون.

۴- ددې قانون له حکمونو څخه د سرغړونو په هکله د تصمیمونو نیول.

۵- په اړوندو ډګرونو (عرصو) کې د اتمي انرژۍ له بین المللي آژانس سره مرسته.

٦- د هستوي موادو او نورو رادیواکتیف موادو، تجهیزاتو او اړوندو تأسیساتو د امنیت په غرض د لازمو څارنیزو تدبیرونو نیول.

۷- د نورو هېوادونو له څارنیزو مقاماتو او اړوندو بین المللي سازمانونو سره د معلوماتو تبادله او همکاري.

۸- د مقررو د طرح وړاندیز او د لازمو کړنلارو او لارښودونو وضع کول.

۹- د اړوندو کړنلارو مطابق د نورو دندو اجرأ کول.

د کمېسیون جوړول

اتمه ماده:

(۱) په هستوي فعالیتونو پورې د اړوندو چارو د ښه تنظیم په منظور، د هستوي انرژۍ عالي کمېسیون، د

۴- اتخاذ تصامیم درمورد تخلفات ازاحکام این قانون.

۵- همکاری با آژانس بین المللی انرژی اتمی درعرصه های مربوط.

٦- اتخاذ تدابیرلازم نظارتی غرض امنیت مواد هستوی و سایر مواد رادیواکتیف، تجهیزات و تأسیسات مربوطه.

۷- تبادل معلومات وهمکاری با مقامات نظارتی سایرکشورها و سازمان های بین المللی مربوط.

۸- پیشنهاد طرح مقرره ها و وضع طرزالعمل ها و رهنمودهای لازم.

۹- اجرای سایروظایف طبق طرزالعمل های مربوطه.

ایجاد کمیسیون

مادۀ هشتم:

(۱) به منظورتنظیم بهتر امورمربوط به فعالیت هستوی کمیسیون عالی انرژی هستوی تحت ریاست

افغانستان اسلامي جمهوريت د رئيس تر رياست لاندې په لاندې ترکيب سره جوړېږي:

۱–د بهرنيو چارو وزير د غړي په توګه.

۲– د کورنيو چارو وزير د غړي په توګه.

۳– د ملي دفاع وزير د غړي په توګه.

۴– د عدليې وزير د غړي په توګه.

۵– د عامې روغتيا وزير د غړي په توګه.

٦– د انرژۍ او اوبو وزير د غړي په توګه.

۷– د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزير د غړي په توګه.

۸– د لوړو زده کړو وزير د غړي په توګه.

۹– د کانونو او پترولیم وزير د غړي په توګه.

۱۰– د ملي امنيت لوی رئيس د غړي په توګه.

۱۱– د ژوند چاپېريال ساتنې د ملي اداري لوی رئيس د غړي په توګه.

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان به ترکیب ذیل ایجاد می گردد:

۱– وزیرامورخارجه بحیث عضو.

۲– وزیرامورداخله بحیث عضو.

۳– وزیردفاع ملی بحیث عضو.

۴– وزیرعدلیه بحیث عضو.

۵– وزیرصحت عامه بحیث عضو.

٦– وزیرانرژی وآب بحیث عضو.

۷– وزیر زراعت، آبیاری و مالداری بحیث عضو.

۸– وزیرتحصیلات عالی بحیث عضو.

۹– وزیرمعادن وپترولیم بحیث عضو.

۱۰– رئیس عمومی امنیت ملی بحیث عضو.

۱۱– رئیس عمومی ادارۀ ملی حفاظت محیط زیست بحیث عضو.

۱۲- د کابل پوهنتون د ساینس پوهنځي له استادانو څخه یو تن د غړي په توګه.

۱۳- د کابل پولي تخنیک د الکتروتخنیک له استادانو څخه یو تن د غړي په توګه.

۱۴- د هستوي انرژۍ د ادارې رئیس د منشي او غړي په توګه.

(۲) د هستوي انرژۍ د عالي کمېسیون د فعالیت ډول ددې قانون د حکمونو په رعایتولو سره، په جلا مقرره کې تنظیمېږي.

۱۲- یک تن ازاستادان پوهنځی ساینس پوهنتون کابل بحیث عضو.

۱۳- یک تن از استادان الیکتروتخنیک پولی تخنیک کابل بحیث عضو.

۱۴- رئیس ادارهٔ انرژی هستوی بحیث عضوومنشی.

(۲) طرز فعالیت کمیسیون عالی انرژی هستوی با رعایت احکام این قانون در مقررهٔ جداگانه تنظیم می گردد.

دوه یم فصل
جوازلیک

د جواز لیک صادرېدل

نهمه ماده:

(۱) هېڅ شخص نه شي کولای په دې قانون کې د درج شوي جوازلیک او اجازه لیک له لرلو پرته، هستوي فعالیت سرته ورسوي.

(۲) د سوله ییزو مقصدونو د هستوي فعالیت جوازلیک د حقیقي یا حکمي

فصل دوم
جوازنامه

صدورجوازنامه

مادهٔ نهم:

(۱) هیچ شخص نمی تواند بدون داشتن جوازنامه واجازه نامه مندرج این قانون فعالیت هستوی را انجام دهد.

(۲) جوازنامه فعالیت هستوی به مقاصد صلح آمیزبه اساس درخواست اشخاص

اشخاصو د غوښتنليک مطابق د اداري له خوا صادريږي.

(۳) اداره کولای شي ددې مادې په (۲) فقره کې درج شوی غوښتنليک تر غور او ارزوني لاندې ونيسي، د هغهٔ د منلو يا رد په هکله تصميم ونيسي.

(۴) که چېرې ددې مادې په (۲) فقره کې درج شوی غوښتنليک رد شي، اداره مکلفه ده د هغه دلايل په هر اړخيزه توګه تر غور او ارزوني لاندې ونيسي، زيات نه زيات د دريو مياشتو مودې په ترڅ کې غوښتنليک ورکوونکي ته خبر ورکړي.

(۵) هغه اشخاص چې غوښتنليکونه يې رد کېږي، کولای شي نوی غوښتنليک له قانع کوونکو دلايلو سره اداري ته وړاندې کړي.

(٦) بهرنی شخص چې ددې قانون د حکمونو مطابق هستوي فعاليت سرته رسوي، مکلف دی د راديواکتيف پاتې مواد او د هغهٔ فاضله مواد د فعاليت له ختمېد و وروسته له هېواد څخه بهرته ولېږدوي، پرته له دې حقيقی يا حکمی مطابق احکام اين قانون ازطرف اداره صادرمی گردد.

(۳) اداره می تواند درخواست مندرج فقرهٔ (۲) اين ماده را مورد غور و ارزيابی قرارداده، درمورد قبولی يا رد آن تصميم اتخاذ نمايد.

(۴) هرگاه درخواست مندرج فقرهٔ (۲) اين ماده رد گردد، اداره مکلف است دلايل آن را طور همه جانبه مورد غور و ارزيابی قرارداده، حد اکثردرخلال مدت سه ماه به درخواست دهنده اطلاع دهد.

(۵) اشخاصی که درخواست ايشان رد می گردد، می توانند درخواست جديد را بادلايل مقنع به اداره ارايه نمايند.

(٦) شخص خارجی که مطابق احکام اين قانون فعاليت هستوی را انجام می دهد مکلف است مواد با قيمانده راديو اکتيف ومواد فاضله آن را بعد ازختم فعاليت به خارج از کشور انتقال نمايد درغيرآن ممنوع الخروج

ممنوع الخروج او ترعدلي تعقيب لاندې نيول کېږي.

د جوازليک او اجازه ليک د صادرېدو موارد

لسمه ماده:

(۱) اداره کولای شي د لاندې مواردو له تحقق وروسته جوازليک او اجازه ليک صادر کړي:

۱-د عامه ګټو د تأمين او له هستوي فعاليت څخه د راپيدا شوې تشعشع د ضررونو د خنثي کولو له توانمنۍ څخه ډاډ ترلاسه کول.

۲- له آيونايزکوونکو تشعشعاتو څخه د ژوند چاپېريال ساتنې له تأمين څخه ډاډ ترلاسه کول.

۳- له دې څخه چې هستوي فعاليت يوازې د سوله ييزو مقصدونو لپاره د هغو بين المللي معاهدو او ميثاقونو مطابق چې د افغانستان اسلامي جمهوريت له هغو سره الحاق کړی دی سرته ورسېږي، ډاډ ترلاسه کول.

۴- له تشعشع څخه د ساتنې له ومورد تعقيب عدلی قرار می گيرد.

موارد صدورجوازنامه و اجازه نامه

مادۀ دهم:

(۱) اداره می تواند بعد ازتحقق موارد ذيل جوازنامه واجازه نامه را صادر نمايد:

۱- حصول اطمينان ازتأمين منافع عامه وتوانايی خنثی نمودن اضرارتشعشع ناشی از فعاليت هستوی.

۲- حصول اطمينان از تأمين حفاظت محيط زيست ناشی ازتشعشعات آيونايزکننده.

۳- حصول اطمينان ازاينکه فعاليت هستوی تنها برای مقاصد صلح آميز مطابق معاهدات وميثاقهای بين المللی که جمهوری اسلامی افغانستان به آن الحاق نموده است انجام يابد.

۴- ارايه سند کتبی مبنی

بنستيزو قواعدو څخه د کافي پوهې (فهم) د لرلو په اړه د ليکلي سند وړاندې کول.

۵- په اوس او راتلونکې کې د کارکوونکو او خلکو د ساتنې او خوندیتوب لپاره د لازمو تدبیرونو د نیولو په اړه لیکلی تعهد.

٦- د رادیولوژیکي خطرونو په وړاندې د دفاعي تدبیرونو د طرح او تطبیق په شمول د مناسب خوندیتوب د تأمین لپاره د لازمو تخنیکي، مالي او تشکیلاتي تدبیرونو د نیولو په اړه لیکلی تعهد.

۷- د اضطرار په حالتونو کې له احتمالي خطرونو څخه د مخنیوي په منظور د منظم او مناسب پلان لرل.

۸- د اداري د تاکل شوي دوز(د کتلې د فې واحد انرژي) د حدودو رعایتول او د بین المللي ستندردونو مطابق په آیونایزکوونکې تشعشع د کارکوونکو له معروضیت څخه ځارنه.

۹- د فاضله موادو د دفع، چاڼ (تصفیې) او د رادیولوژیکي احتمالي بر داشتن فهم کافی ازقواعد اساسی محافظت از تشعشع.

۵- تعهد کتبی مبنی براتخاذ تدابیر لازم جهت محافظت ومصئونیت کارکنان ومردم درحال و آینده.

٦- تعهد کتبی مبنی براتخاذ تدابیر لازم تخنیکی، مالی و تشکیلاتی جهت تأمین مصئونیت مناسب بشمول طرح وتطبیق تدابیر دفاعی درمقابل خطرات رادیو لوژیکی .

۷- داشتن پلان منظم ومناسب به منظورجلوگیری ازخطرات احتمالی درحالات اضطرار.

۸- رعایت حدود دوز (انرژی فی واحد کتله) تعیین شده اداره و نظارت ازمعروضیت کارکنان به تشعشع آیونایزکننده مطابق ستند ردهای بین المللی.

۹- داشتن امکانات مالی مناسب جهت دفع مواد فاضله، تصفیه

زیان او انحلال لپاره د مناسبو مالي امکاناتو لرل.

۱۰- د پام وړ هستوي مرکزونو ته د اداري د پلټونکو لاسرسی ته د زميني د برابرولو په اړه لیکلی تعهد.

۱۱- د اداري د اړتیا وړ معلوماتو د برابرولو په اړه لیکلی تعهد.

(۲) که چېرې شخص و نشي کولای، ددې مادې د (۱) فقرې په (۴) جزء کې درج شوی سند وړاندې کړي، مکلف دی، له وړانګې څخه د ساتنې زده کړه ییزه برنامه په اداره کې تېره کړي او لیکلی سند واخلي.

(۳) د هستوي فعالیت د جواز لیک لرونکی مکلف دی، د مشخص هستوي فعالیت د اجراء په منظور، له اداري څخه جلا اجازه لیک واخلي.

(۴) په دې قانون کې درج شوی جواز لیک او اجازه لیک بل شخص ته نشي لېږدول کېدای.

و آسیب احتمالی رادیولوژیکی و انحلال.

۱۰- تعهد کتبی مبنی بر فراهم نمودن زمینه دسترسی مفتشین اداره به مراکز هستوی مورد نظر.

۱۱- تعهد کتبی مبنی برفراهم نمودن معلومات مورد نیازاداره .

(۲) هرگاه شخص نتواند، سند مندرج جزء (۴) فقرۀ (۱) این ماده را ارایه کند مکلف است، برنامه آموزشی حفاظت از شعاع را در اداره سپری وسند کتبی اخذ نماید.

(۳) دارندۀ جوازنامه فعالیت هستوی مکلف است، به منظوراجرای فعالیت مشخص هستوی اجازه نامۀ جداگانه را ازاداره اخذ نماید.

(۴) جوازنامه واجازه نامه مندرج این قانون به شخص دیگر انتقال شده نمی تواند.

د کار خنډونه(موانع)

يوولسمه ماده:

لاندې اشخاص نه شي کولای له آيونايزکوونکوتشعشعاتو سره کار وکړي:

۱- هغه شخص چې اتلس کلنی سن پې بشپړ کړی نه وي.

۲- هغه شخص چې د روغتيايي کتنو په بهير کې د تشعشع په خطر معروض تشخيص شي.

د جواز ليک او اجازه ليک د لغو حالات

دوولسمه ماده:

ددې قانون په نهمه ماده کې درج جوازليک او اجازه ليک په لاندې حالاتو کې لغو کېږي:

۱-ددې قانون د حکمونو د نه تطبيق په صورت کې.

۲- د جوازليک او اجازه ليک لرونکي د مړينې يا د حکمي شخصيت د انحلال په صورت کې.

۳- د ژوند چاپېريال ته له مجاز حد

موانع کار

مادۀ يازدهم:

اشخاص ذيل نمی توانند با تشعشع ايونايز کننده کار نمايند:

۱- شخصی که سن هجده سالگی راتکميل ننموده باشد.

۲- شخصی که درجريان معاينات صحی معروض به خطرتشعشع، تشخيص شود.

حالات لغوجوازنامه و اجازه نامه

مادۀ دوازدهم:

جوازنامه واجازه نامه مندرج مادۀ نهم اين قانون درحالات ذيل لغو می گردد:

۱- درصورت عدم تطبيق احکام اين قانون.

۲- درصورت فوت دارندۀ جوازنامه واجازه نامه يا انحلال شخصيت حکمی.

۳- درصورت بروزاثرات

څخه د زياتو ناوړو زيانونو د رسېدو (اووښتو) په صورت کې.

له هستوي فعاليت څخه انصراف

ديارلسمه ماده:

(۱) د جواز ليک لرونکی کولای شي، له هستوي فعاليت څخه د انصراف په اړه غوښتنليک، اداري تېروانديې کړي.

(۲) اداره کولای شي ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی غوښتنليک، تر غور او څېړنې لاندې ونيسي، د هغهٔ د منلو يا رد په هکله مقتضي تصميم ونيسي.

د پلټونکو توظيفول

څوارلسمه ماده:

(۱) اداره ددې قانون د حکمونو، اړوندو مقرراتو، کړنلارو، لاربښودونو د تطبيق په منظور د مسلکي او تخصص لرونکو اشخاصو له منځ څخه پلټونکي توظيفوي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي پلټونکي، د لاندې دندو او سوء بيشترازحد مجاز به محيط زيست.

انصراف ازفعاليت هستوی

مادهٔ سيزدهم:

(۱) دارندهٔ جوازنامه می تواند، درخواست مبنی برانصراف از فعاليت هستوی را به اداره ارايه نمايد.

(۲) اداره می تواند درخواست مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده را مورد غور وارزيابی قراردادهٔ، درمورد قبولی يا رد آن تصميم مقتضی اتخاذ نمايد.

توظيف مفتشين

مادهٔ چهاردهم:

(۱) اداره به منظورتطبيق احکام اين قانون، مقررات، طرزالعمل ها ورهنمودهای مربوط، مفتشين را ازميان اشخاص مسلکی ودارای تخصص توظيف می نمايد.

(۲) مفتشين مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده دارای وظايف وصلاحيت های ذيل

واکونو لرونکي دي:

۱- د پام (نظر) وړ ځای او اړونـــدو تأسیساتو پلټنه.

۲- ددې قانون د حکمونو مغایر هـــر ډول فعالیت درول (توقف).

۳- د هر ډول هغو سندونو او شـــیانو ضبطول چې پر سرغړونې دلالت وکړي او ددې قانون د حکمونو مطابق جـــرم وګڼل شي.

۴- له پام وړ شخص څخه شفاهي یـــا لیکلی استجواب.

۵- په دې قانون کې د درج ســـپارل شوو دندو د ښې اجراء په منظور، لـــه اشخاصو څخه د لازمـــو معلومـــاتو او تخنیکي همکاری غوښتنه.

٦- د تشعشع د سرچینې د خونـــدي والـــي او د هســـتوي فعـــالیتونو د خوندیتوب په هکله د معلوماتو ترلاسه کول.

۷- په هستوي مـــوادو او تشعشـــعي سرچینو کې شامله د هرې واقعې یـــا پیښې پلټنه.

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې درج می باشند:

۱- تفتیش محل مورد نظروتأسیسات مربوط.

۲- توقف هرنوع فعالیت مغایر احکام این قانون.

۳- ضبط هرنـــوع اســـناد واشـــیای که دلالت برتخطی نمـــوده ومطـــابق احکام ایـــن قـــانون جـــرم پنداشـــته شود.

۴- استجواب شفاهی یا کتبی ازشخص مورد نظر.

۵- مطالبه معلومات وهمکاری هـــای تخنیکی لازم ازاشخاص به منظوراجرای بهتروظـــایف محولـــه منـــدرج ایـــن قانون.

٦- کســـــــب معلومـــــــات در مـــورد محفـــوظ بـــودن منبـــع تشعشع ومصـــئونیت فعالیـــت هـــای هستوی.

۷- تفتـــیش هرواقعـــه یـــا حادثـــه شـــامل مـــواد هســـتوی یـــا منـــابع تشعشعی.

(۳) مفتشین مندرج فقـــرهٔ (۱) ایـــن

شوي پلټونکي مکلف دي د پلټنې په وخت کې د پلټنې مخصوص کارت وړاندې کړي.

د تدبيرونو تنفيذ

پنځلسمه ماده:

(۱) که چېرې اداره تشخيص کړي چې د جوازليک او اجازه ليک شرايط د هغو د لرونکو له خوا نقض شوي دي، کولای شي ددې قانون د حکمونو د رعايت په اړه، لاندې شرايطو ته په پام سره حکم صادر کړي:

۱- په ټاکلې موده کې د سرغړونو په لرې کولو، د سرغړوونکي مکلفول.

۲- د سرغړوونکي د جوازليک او اجازه ليک فوري تعليق، په دې شرط چې دغه اقدام د بېړني (عاجل) خطر د مخنيوي يا راتيټولو سبب شي.

(۲) که چېرې ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي تدبيرونه، اغېزمن واقع نه شي، اداره کولای شي، لاندې تصميمونه ونيسي:

۱- په جواز ليک يا اجازه ليک کې د ماده مکلف اند حين تفتيش کارت مخصوص تفتيش را ارايه نمايند.

تنفيذ تدابير

مادۀ پانزدهم:

(۱) هرگاه اداره تشخيص نمايد که شرايط جوازنامه يا اجازه نامه ازطرف دارندگان آن نقض گرديده است، می تواند حکم مبنی بررعايت احکام اين قانون را با درنظرداشت شرايط آتی صادر نمايد:

۱- مکلف ساختن متخلف به رفع تخلفات درمدت معينه .

۲- تعليق فوری جوازنامه يا اجازه نامه متخلف، مشروط براينکه اين اقدام سبب جلوگيری يا کاهش خطر عاجل گردد.

(۲) هرگاه تدابير مندرج فقرۀ (۱) اين ماده موثرواقع نگردد، اداره می تواند تصاميم ذيل را اتخاذ نمايد:

۱- صدورهدايت مبنی بر اتخاذ

درج شوو شرايطو د رعايت او دهغهٔ د لرونكي په واسطه د زيان د جبـــران په منظور د لازمو تدبيرونو د نيولو په اړه د هدايت صادرول.

۲- په جوازليک او اجازه ليک کې د درج شوو شرايطو تعديل.

۳- د جواز ليک او اجازه ليک لغو.

۴- اړوندو مراجعو ته د عدلي تعقيب په غرض د قضيې احاله کول.

درېيم فصل

د تشعشع محافظت

بنسټيز اصول

سپارښمه ماده:

له تشعشع څخه د ساتنې (خوندیتوب) په منظور لاندې موارد بنسټيز اصـــول ګڼل شوي او پر ټولو هستوي فعاليتونو او کړنو د تطبيق وړ دي:

توجيه: هغه هســـتوي فعاليـــت چـــې ټولنيزو، اقتصادي او روغتيايي چارو ته يې ګټه له زيانونو څخه زياته نه وي او احتمالي زيان جبران نه کړي، مجاز نه دی.

تدابيرلازم به منظور رعايـــت شـــرايط مندرج جوازنامـــه يـــا اجـــازه نامـــه وجبران خساره وارده توسط دارنـــده آن.

۲- تعديل شرايط مندرج جوازنامه يا اجازه نامه.

۳- لغو جوازنامه يا اجازه نامه.

۴- احاله قضيه غرض تعقيب عدلی به مراجع مربوط.

فصل سوم

محافظت ازتشعشع

اصول بنيادی

مادهٔ شانزدهم:

به منظورمحافظت ازتشعشع موارد ذيل اصول بنيادی شمرده شده وبالای تمام فعاليت های هستوی وعملکرد قابـــل تطبيق می باشد:

توجيه: فعاليت هستوی که مفـــاد آن ازاضـــرارش بـــرای اموراجتمـــاعی، اقتصادی و صحی بيشترنبوده وزيـــان احتمالی را جبـــران نکنـــد، مجـــاز نمی باشد.

ښه (بهتره) کول: خطر ته د معروضو یا خطر ته د تحمیلي معروضیت چې د تشعشع د فعالیت له امله منځته راځي د اشخاصو د ګټې اخیستنې وړ وړانګې د دوز د لږ تر لږه (حد اقل) د ساتنې په اړه، ټولنیزو او اقتصادي فکتورونو ته په پام سره د ساتنیزو تدبیرونو نیول.

د اندازې محدودیت: د هستوي فعالیت تضمین په داسې ډول چې د ګټې اخیستنې وړ وړانګې دوز له هغې اندازې څخه چې اداري ټاکلی دی، زیاتی (تجاوز) ونه کړي.

د سرچینو او کړنو کنترول او مراقبت

اوولسمه ماده:

(۱) د هستوي فعالیتونو په بهیرکې د اشخاصو د ساتنې په منظور، د وړانګې د دوز حدود، د اتمي انرژۍ د بین المللي آژانس لارښودونو ته په پام سره، په جلا مقرره کې تنظیمېږي.

(۲) د آیونایزکوونکې تشعشع له معروضیت څخه د اشخاصو ساتنه، د بهترسازی: تأمین تدابیرمحافظتی با نظرداشت فکتورهای اجتماعی و اقتصادی مبنی برنگهداری حد اقل دوزاشعه مورد استفاده اشخاص معروض به خطریا معروضیت تحمیلی به خطر که باالاثر فعالیت تشعشع به وجود می اید.

محدودیت اندازه: تضمین فعالیت هستوی به نحویکه دوزاشعه مورد استعمال ازاندازه که اداره تعیین نموده، تجاوز نکند.

کنترول ومراقبت منابع و عملکردها

مادۀ هفدهم:

(۱) حدود دوزاشعه به منظورحفاظت اشخاص درجریان فعالیت های هستوی با درنظرداشت رهنمود های آژانس بین المللی انرژی اتمی در مقررۀ جدا گانه تنظیم می گردد.

(۲) حفاظت اشخاص از اضرار ناشی ازمعروضیت تشعشع آیونایزکننده طبق

جلا مقرري مطابق تنظيمپرې.

د سرچينواوکړنو نه کنټرول او مراقبت

اتلسمه ماده:

(۱) سرچيني اوکړني په لاندې حالتونو کې د کنترول او مراقبت ايجاب نه کوي:

۱- په هغه صورت کې چې د اشخاصو لپاره د تشعشع خطر له مجاز حد څخه لږ (کم) وي چې کنترول او مراقبت ايجاب نه کړي.

۲- په هغه صورت کې چې تولیزه (جمعي) راديولوژيکي اغېزه له مجاز حد څخه لږ وي چې د کنترول او مراقبت ايجاب نه کړي.

۳- په هغه صورت کې چې فعاليت او کړنه د اداري له خوا خوندي وګڼل شي.

(۲) اداره د راديواکتيف يا له هغه څخه د راپيدا شوو موادو مجازه اندازه چې په هستوي فعاليت کې تر ګټې اخيستنې لاندې راځي او کنترول او مراقبت

مقررهٔ جداگانه تنظيم می گردد.

عدم کنترول و مراقبت منابع وعملکردها

مادهٔ هجدهم:

(۱) منابع وعملکردها درحالات ذيل ايجاب کنترول ومراقبت را نمی نمايد:

۱- در صورتی که خطر تشعشع برای اشخاص ازحد مجازکم باشد که ايجاب کنترول ومراقبت را ننمايد.

۲- درصورتی که تاثير راديولوژيکی جمعی از حد مجاز کم باشد که ايجاب کنترول ومراقبت را ننمايد.

۳-درصورتی که فعاليت وعملکرد ازطرف اداره مصئون پنداشته شود.

(۲) اداره اندازه مجازمواد راديواکتيف يا مواد ناشی ازآن را که درفعاليت هستوی مورد استفاده قرارگرفته و ايجاب کنترول ومراقبت را نکند، تعيين

ایجاب نه کړي، ټاکي.

د وړانګو په ساتنه کې د جوازلیک او اجازه لیک د لرونکو مکلفیت

نولسمه ماده:

(۱) د جوازلیک او اجازه لیک لرونکي او اړوند مسئولین چې آیونایزکوونکې وړانګه استعمالوي، مکلف دي د ژوند چاپیریال له رادیولوژیکو زیانونو څخه د انرژۍ د بین المللي آژانس د ستندرد مطابق، وساتي.

(۲) د جوازلیک او اجازه لیک لرونکي او اړوند مسئولین مکلف دي، د اړوندو فعالیتونو په بهیر کې محدودیتونه او مجاز دوز چې د اداري له خوا ټاکل شوی دی، رعایت کړي.

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي اشخاص مکلف دي، د وړانګې د سرچینې د ویجاړېدو یا ضایع کېدو او یا له هرې پېښې او واقعې څخه چې د وړانګې د سرچینې د ویجاړېدو یا ضایع کېدو موجب ګرځي، د (۲۴) ساعتونو

می نماید.

مکلفیت دارندگان جوازنامه واجازه نامه درمحافظت شعاع

مادۀ نزدهم:

(۱) دارندۀ جوازنامه واجازه نامه ومسئولین ذیربط که شعاع آیونایزکننده را استعمال می نمایند، مکلف اند محیط زیست را ازصدمات رادیولوژیک مطابق ستندرد آژانس بین المللی انرژی هستوی، حفاظت نمایند.

(۲) دارندۀ جوازنامه واجازه نامه ومسئولین ذیربط مکلف اند، درجریان فعالیت های مربوط محدودیت ها ودوز مجاز که توسط اداره تعیین گردیده رعایت نمایند.

(۳) اشخاص مندرج فقرۀ (۱) این ماده مکلف اند، از تخریب یا ضیاع منبع شعاع ویا هرحادثه یا واقعه که موجب تخریب یا ضیاع منبع شعاع می گردد درخلال

مودي په ترڅ کې اداري ته خبر ورکړي.

(۴) د روغتيايي مرکز مسئول نه شي کولای، ناروغ د تشخيص يا درملنې په منظور له وړانګې سره مخامخ کړي، خودا چې د مؤظف طبيب او په دې برخه کې له وړانګې څخه د ساتنې او خوندیتوب د رعايتېدو تصديق اخيستل شوی وي.

څلورم فصل
د راديواکتيف د سرچينو او موادو کنترول

د اداري مکلفيت

شلمه ماده:

(۱) اداره مکلفه ده د راديواکتيف د سرچينو او موادو او د هغو د دستګاوو د کنترول او خوندي مراقبت په منظور، د اړوندې کړنلارې مطابق اغيزمن تدبيرونه ونيسي.

(۲) د ژوند چاپيريال باندې د راديواکتيف د سرچينو او موادو باالقوه زيان طبقه بندي، د اتمي انرژۍ مدت (۲۴) ساعت به اداره اطلاع دهند.

(۴) مسئول مرکزصحی نمی تواند، مريض را به منظورتشخيص يا تداوی با شعاع مواجه سازد، مگراينکه تصديق طبيب مؤظف ورعايت محافظت و مصئونيت ازشعاع درزمينه اخذ گرديده باشد.

فصل چهارم
کنترول منابع و مواد راديواکتيف

مکلفيت اداره

مادۀ بيستم:

(۱) اداره مکلف است به منظور کنترول ومراقبت مصئون منابع ومواد راديو اکتيف ودستگاه های آن تدابير موثر را طبق طرزالعمل مربوط اتخاذ نمايد.

(۲) طبقه بندی صدمه باالقوه منابع و مواد راديو اکتيف بالای محيط زيست، طبق رهنمود های آژانس

د بين المللي آژانس د لارښودونو مطابق د اداري په واسطه صورت مومي.

د تشعشع د سرچينو ثبت

يوويشتمه ماده:

(۱) اداره، د تشعشع سرچينې له لازمې صنف بندۍ وروسته ثبتوي.

(۲) اداره، د تشعشع د ثبت شوو سرچينو د ساتنې، خوندیتوب او امنیت په منظور، لازم تدبیرونه نیسي.

صادرات او واردات

دوه ویشتمه ماده:

د تشعشع د سرچينو او راديواکتيف موادو صادرول، واردول او ترانزيت د اتمي انرژۍ د بين المللي آژانس د لارښودونو په پام کې نيولو سره، په جلا مقرره کې تنظيمېږي.

د بې سرپرسته سرچينو کنترول

درويشتمه ماده:

اداره دارونډو ادارو په همکاری د تشعشع دبې سرپرسته سرچينو د بيا موندنې او کنترول په منظور، د جلا کړنلارې مطابق، لازم تدبيرونه نيسي.

بین المللی اتمی توسط اداره صورت می گیرد.

ثبت منابع تشعشع

مادۀ بیست ویکم:

(۱) اداره، منابع تشعشع را بعد ازصنف بندی لازم ثبت می نماید.

(۲) اداره به منظورمحافظت، مصئونیت وامنیت منابع تشعشع ثبت شده تدابیر لازم را اتخاذ می نماید.

صادرات وواردات

مادۀ بیست ودوم:

صادرات و واردات وترانزیت منابع تشعشع ومواد رادیو اکتیف با رعایت رهنمودهای آژانس بین المللی انرژی اتمی درمقررۀ جداگانه، تنظیم می گردد.

کنترول منابع بی سرپرست

مادۀ بیست وسوم:

اداره به همکاری ادارات ذیربط به منظور بازیابی وکنترول منابع تشعشع بی سرپرست طبق طرزالعمل جداگانه تدابیرلازم را اتخاذ می نماید.

د تحقيقي او صنعتي ريکتورونو کنترول

څلېريشتمه ماده:

(۱) اداره د تحقيقي او صنعتي ريکتورونو د کنترول او مراقبت په منظور، لاندې تدبيرونه نيسي:

۱- د طراحی، ودانولو(ساختمان)، ځای پرځای کولو او د کړنې (کار کولو) د هغو د ساتنې او مراقبت او انحلال په غرض د معيارونو ټاکل.

۲- له خوندیتوب او امنیت څخه د ډاډ ترلاسه کولو لپاره د مالي او بشري سرچينو ارزونه.

۳- د کيفيت د تأمين د برنامو تنظيم.

۴- له وړانګې څخه د ساتنې د برنامو تنظيم.

۵- په اضطراري حالتونو کې د چمتووالي لپاره، د برنامو تنظيم.

٦- د انحلال په پروسه کې د تحقيقاتي او صنعتي ريکتورونو د خوندیتوب او امنیت د ابقاء لپاره د تخنيکي ساتنې د برنامې تنظيم.

کنترول ریکتورهای تحقیقاتی وصنعتی

مادۀ بیست وچهارم:

(۱) اداره به منظورکنترول ومراقبت ریکتورهای تحقیقاتی وصنعتی تدابیرذیل را اتخاذ می نماید:

۱- تعیین معیارها غرض طراحی، ساختمان، جابجا ساختن و طرز عملکرد، حفظ ومراقبت وانحلال آنها.

۲- ارزیابی منابع مالی وبشری جهت حصول اطمینان ازمصئونیت و امنیت.

۳- تنظیم برنامه های تأمین کیفیت .

۴- تنظیم برنامه های محافظت از شعاع.

۵- تنظیم برنامه ها جهت آمادگی درحالات اضطراری.

٦- تنظیم برنامه نگهداری تخنیکی جهت ابقای مصئونیت وامنیت ریکتورهای تحقیقاتی وصنعتی در پروسه انحلال .

(۲) اداره کولای شي، ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو تدبيرونو په نيولو برسېره، عندالضرورت د جلا کړنلارو مطابق نور تدبيرونه هم ونيسي.

پنځم فصل
د هستوي تأسيساتوانحلال
د تأسيساتو د انحلال موارد

پنځه ويشتمه ماده:

(۱) هستوي تأسيسات ددې قانون د حکمونو مطابق منحل کېدای شي.

(۲) د هستوي تأسيساتو خوندي انحلال په جلا مقرره کې چې لاندې موارد پکې شامل وي، تنظيمېږي:

۱- د ژوند چاپېريال خوندیتوب او ساتنه.

۲- د راديو اکتيف موادو لرونکو تأسيساتو د کنترول او مراقبت په غرض د حدودو او شرطونو ټاکل.

۳- د انحلال په بهيرکې او وروسته له هغه د راديواکتيف له موادو څخه د مسئوليت د رفع لپاره د معيارونو وضع

(۲) اداره می تواند، علاوه براتخاذ تدابيرمندرج فقرهٔ (۱) اين ماده سايرتدابيررا عندالضرورت طبق طرزالعمل های جداگانه نيز اتخاذ نمايد.

فصل پنجم
انحلال تأسيسات هستوی
مواردانحلال تأسيسات

مادهٔ بيست وپنجم:

(۱) تأسيسات هستوی مطابق احکام اين قانون منحل شده می تواند.

(۲) انحلال مصئون تأسيسات هستوی درمقررهٔ جداگانه که شامل موارد ذيل باشد تنظيم می گردد:

۱- مصئونيت و حفاظت محيط زيست.

۲- تعيين حدود وشرايط غرض کنترول ومراقبت تأسيسات دارای مواد راديو اکتيف .

۳- وضع معيارها جهت رفع مسئوليت ازمواد راديو اکتيف در جريان انحلال وبعد از

کول.

۴- د جوازليک او اجازه ليک د لرونکي په واسطه د هستوي مرکز له پيل او ودانولو څخه دمخه د هستوي مرکز له انحلال څخه له وروسته حالاتو سره د راديو اکتيف موادو د مقايسې لپاره د ساحې او ابتدايي (لومړنۍ) سروې په هکله د معلوماتو وړاندې کول.

۵- له انحلال څخه د مخه، په بهير کې او وروسته د ټولو اړوندو سندونو له بشپړېدو او ساتنې څخه ډډ ترلاسه کول.

٦- د انحلال څخه وروسته د ارزونې د کنترول او مراقبت د شرايطو له تطبيق څخه ډډ ترلاسه کول.

۷- د هستوي فعاليت د پای ته رسولو په غرض د مشخصو معيارونو ټاکل.

د انحلال طرحه

شپږويشتمه ماده:

(۱) د تحقيقاتي او صنعتي ريکتور

آن.

۴- ارايه معلومات درمورد سروی ابتدايی ساحه جهت مقايسه مواد راديو اکتيف قبل از آغاز و اعمارمرکز هستوی با حالات بعد از انحلال از دارندهٔ جوازنامه واجازه نامه.

۵- حصول اطمينان ازتکميل ونگهداری تمام اسناد مربوط قبل ازانحلال، درجريان وبعد از آن.

٦- حصول اطمينان از تطبيق شرايط کنترول و مراقبت ارزيابی بعد از انحلال.

۷- تعيين معيارهای مشخص غرض ختم فعاليت هستوی.

طرح انحلال

مادهٔ بيست وششم:

(۱) دارندهٔ جواز نامه واجازه

جوازليک او اجازه ليک لرونکي مکلف دي د اړوندو تأسيساتو د ډيزاين په پړاو (مرحله) کې، د هغو د انحلال طرحه ترتيب او د منظورۍ په غرض يې اداري ته وړاندې کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج د انحلال شرايط او حالتونه، په جلا کړنلاره کې چې د اداري په واسطه وضع کېږي، تنظيمېږي.

نامۀ ريکتورتحقيقاتی وصنعتی مکلف اند حين مرحله ديزاين تأسيسات مربوط، طرح انحلال آن را ترتيب وغرض منظوری به اداره ارايه نمايند.

(۲) شرايط وحالات انحلال مندرج فقرۀ (۱) اين ماده درطرزالعمل جداگانۀ که توسط اداره وضع می شود، تنظيم می گردد.

د انحلال په پړاو کې د جوازليک لرونکي مکلفيت

مکلفيت دارندۀ جوازنامه درمرحله انحلال

اوو ويشتمه ماده:

د جوازليک لرونکی د انحلال په پړاو کې، د لاندې دندو په سرته رسولو مکلف دی:

۱- د ژوند چاپېريال او يا نورو فعاليتونو يا هغو فعاليتونو چې د فرعي قراردادي په واسطه سرته رسېږي، د خوندیتوب او ساتنې تأمينول.

۲- د هغو چاپېريالي او ساتنيزو اغېزو د بررسۍ (څېړلو) لپاره لازم چمتووالی چې د پلان د تطبيق د درولو

مادۀ بيست وهفتم:

دارندۀ جوازنامه درمرحلۀ انحلال مکلف به انجام وظايف ذيل می باشد:

۱- تأمين مصئونيت وحفاظت محيط زيست وسايرفعاليت های مربوط يا فعاليت های که توسط قرار دادی فرعی انجام می گردد.

۲- آمادگی لازم جهت بررسی تاثيرات محيطی وحفاظتی که برای توقف تطبيق پلان ضروری

په غرض اړين وي.

۳- د تأسيساتو د ډيزاين پر وخت د احتمالي انحلال د معيارونو رعايتول او د هستوي مرکز د فعاليت په بهير کې د نوو سيستمونو په پام کې نيول.

۴- په ټاکلې زماني محدوده کې د تأسيساتو له جوړولو د مخه، د ساحې له بنسټيزې سروې څخه ډاډ ترلاسه کول.

۵- اداري ته د منظوري لپاره د انحلال د پروسې د نوو او نه استفاده شوو تګلارو (روشونو) وړاندې کول او توجيه کول.

۶- د هستوي مرکز له ډول او حالت سره، د انحلال د طرحې له مناسب والي او د انحلال په پروسه کې له احتمالي خطرونو څخه ډاډ ترلاسه کول.

۷- د انحلال د پروسې د تعويق په صورت کې، د هستوي مرکز له خوندیتوب څخه ډاډ ترلاسه کول.

۸- د انحلال د پروسې او د مسلکي او تجربه لرونکو کارکوونکو د تنظيموونکې اداري لرل او د هستوي

باشد.

۳- رعايت معيارهای انحلال احتمالی حين ديزاين تأسيسات ورعايت سيستم های جديد درجريان فعاليت مرکز هستوی .

۴- حصول اطمينان از سروی اساسی ساحه قبل ازايجاد تأسيسات در محدوده زمانی معين.

۵- ارايه وتوجيه روش های جديد واستفاده ناشده پروسه انحلال جهت منظوری به اداره .

۶- حصول اطمينان ازمتناسب بودن طرح انحلال با نوعيت وحالت مرکز هستوی و خطرات احتمالی درپروسه انحلال.

۷- حصول اطمينان ازمصئون بودن مرکزهستوی درصورت تعويق پروسه انحلال.

۸- داشتن ادارهٔ تنظيم کننده پروسهٔ انحلال وکارکنان مسلکی وباتجربه و حصول اطمينان از

مرکز د خوندي انحلال لپاره لـــه لازم چمتووالي څخه ډډ ترلاسه کول.

۹- د احتمالي خطرونو د دفع لپاره د اضطراري پلان لرل او اداري ته د هغه وړاندې کول.

۱۰- د کُلي انحلال د پروسې لپاره، د مالي سرچينو له برابرېـــدو څخـــه ډډ ترلاسه کول.

د انحلال د پروسې مالي سرچينې

اته ويشتمه ماده:

(۱) د مرکز د انحلال لپاره، د مـــالي سرچينو اندازه، د هستوي مرکز د مالي تحقيقاتو پر بنســـټ مشخصـــېږي، د تخمين شوو لګښتونو د زيـــاتوالي يـــا کموالي په صورت کې، د هغو مقـــدار هم متناسباً زياتېږي يـــا کمېـــږي او د منظورې په غرض اداري ته وړانـــدې کېږي.

(۲) اداره او د مـــــالیې وزارت، ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شـــوو حکمونو د ښه تطبيق په منظور، جـــلا کړنلاره وضع کوي.

آمادگی لازم برای انحـــلال مصـــئون مرکزهستوی.

۹- داشتن پلان اضـــطراری جهـــت دفع خطرات احتمالی وارایـــه آن بـــه اداره.

۱۰- حصـــول اطمینـــان ازفـــراهم شدن منابع مالی برای پروسه انحـــلال کلی.

منابع مالی پروسه انحلال

مادۀ بیست وهشتم:

(۱) اندازۀ منابع مالی جهت انحـــلال مرکز بـــه اســـاس تحقیقـــات مـــالی مرکزهستوی مشـــخص مـــی گـــردد درصـــورت تزئیـــد يـــا تنزيـــل مصارف تخمـــین شـــده، مقـــدار آن متناسباً نیز افزایش یا کـــاهش یافتـــه وغـــرض منظـــوری بـــه اداره ارایـــه می گردد.

(۲) اداره و وزارت مالیـــــه بـــــه منظورتطبیق بهتراحکام مندرج فقرۀ (۱) این ماده طرزالعمل جداگانه را وضـــع می نمایند.

د هستوي مرکز په ګاونډ کې د فعاليت ممنوعيت

نهه ويشتمه ماده:

هېڅ شخص نه شي کولای، د هستوي مرکز په ګاونډ کې ورته فعاليتونه سرته ورسوي، خو دا چې د هغه جوازليک يې له اداري څخه ترلاسه کړی وي.

د تحقيقاتي او صنعتي فعاليتونو جوازليک

دېرشمه ماده:

اداره د راديواکتيف موادو په هکله د تحقيقاتي او صنعتي فعاليتونو د جواز ليک او اجازه ليک د صادرولو لپاره، داسې کړنلاره چې د لاندې مطالبو لرونکې وي، وضع کوي:

۱- د فعاليت د جوازليک او اجازه ليک طبقه بندي.

۲- د تحقيقاتي او صنعتي فعاليتونو د سرته رسولو لپاره د مسلکي زده کړو تشخيص او د جوازليک او اجازه ليک لرونکو د مسئوليت د حدودو ټاکل.

۳- د اړوند تحقيقاتي او صنعتي فعاليت

ممنوعيت فعاليت در جوار مرکز هستوی

مادۀ بيست ونهم:

هيچ شخص نمی تواند درجوار مرکزهستوی فعاليت های مشابه را انجام دهد، مگراينکه جوازنامۀ آنرا ازاداره کسب نموده باشد.

جوازنامۀ فعاليت های تحقيقاتی وصنعتی

مادۀ سی ام:

اداره جهت صدورجوازنامه واجازه نامه فعاليت های تحقيقاتی وصنعتی درمورد مواد راديواکتيف طرزالعملی را که حاوی مطالب ذيل می باشد، وضع می نمايد:

۱- طبقه بندی جوازنامه واجازه نامه فعاليت.

۲- تشخيص آموزش های مسلکی غرض انجام فعاليت های تحقيقاتی وصنعتی وتعيين حدودمسئوليت های دارنده جوازنامه واجازه نامه.

۳- تعيين معيارها جهت صدورجوازنامه

د جوازليک او اجازه ليک د صادرېدو لپاره د معيارونو ټاکل.

۴- د جوازليک او اجازه ليکونو د متقاضيانو د غوښتنليک ارزونه.

۵- د جوازليک او اجازه ليک د صادرېدو او ثبت ډول.

٦- د اړوند جوازليک او اجازه ليکونو شرايط، د اعتبار موده او تمديد.

شپږم فصل

اضطراري حالتونه

د اضطراري حالتونو پلان

يودېرشمه ماده:

د هستوي فعاليت متقاضي مکلف دی، په اضطراري حالتونو کې د احتمالي خطرونو د دفع د چمتووالي مناسب پلان برابر او د تأييد لپاره اداري ټه وړاندې کړي.

د اضطراري حالت شرايط او د هغو د پلان د ترتيب څرنګوالی، په جلا کړنلارو کې تنظيمېږي.

واجازه نامه فعاليت تحقيقاتی وصنعتی مربوط.

۴- ارزيابی درخواست متقاضيان جوازنامه واجازه نامه ها.

۵- طرز صدور و ثبت جوازنامه و اجازه نامه.

٦- شرايط، مدت اعتبار وتمديد جوازنامه و اجازه نامه های مربوط.

فصل ششم

حالات اضطراری

پلان حالات اضطراری

مادۀ سی ویکم:

متقاضی فعاليت هستوی مکلف است، پلان مناسب آمادگی دفع خطرات احتمالی درحالات اضطراری را تهيه وغرض تائيد به اداره ارايه نمايد.

شرايط حالات اضطراری وچگونگی ترتيب پلان آن درطرزالعمل های جداگانه تنظيم می گردد.

د اضطراري حالتونو ملي پلان

دوه دېرشمه ماده:

اداره مکلفه ده، ملي دفـــاع وزارت او نورو اړوندو ادارو په همکـــاری، پـــه اضطراري حالتونوکې د هســـتوي يـــا راديولوژيکي فعـــاليتونو د احتمـــالي خطرونو د دفع ملي پلان ترتيـــب او د تصويب په غرض يې د هستوي انرژی عالي کمېسيون ته وړاندې کړي.

له پولـــو(ســـرحدونو) هـــاخوا اضطراري حالتونه

دري دېرشمه ماده:

اداره مکلفـــه ده، د هســـتوي يـــا راديولوژيکي فعـــاليتونو د اضـــطراري حالت د پېښېدو په وخت کې، موضوع بې له ځنډه، د اړوندو مراجعو له لارې د اتمي انرژی بين المللي آژانـــس او د هغۀ هېواد اړوندو مراجعو ته چې پـــه راديواکتيف د هـــغو د ککړېـــدو د مصاب کېدو احتمال متصور وي، خبر ورکړي.

پلان ملی حالات اضطراری

مادۀ سی ودوم:

اداره مکلف است، به همکاری وزارت دفاع ملی و سایر ادارات ذیربط پلان ملی دفع خطرات احتمالی فعالیت های هستوی یا رادیولوژیکی را درحـــالات اضطراری ترتیب وغرض تصویب بـــه کمیسیون عالی انرژی هستوی ارایـــه نماید

حـــالات اضـــطراری بيـــرون مرزی

مادۀ سی وسوم:

اداره مکلف است، حین وقوع حالت اضطراری فعالیت های هســـتوی يـــا راديولـــوژيکی، موضـــوع را بـــلا فاصله ازطریق مراجـــع ذيـــربط بـــا آژانس بـــين المللـــی انـــرژی اتمـــی و مراجـــع ذيـــربط کشـــوری کـــه احتمال مصاب شدن آن به آلـــودگی راديواکتيـــف متصورباشـــد، اطـــلاع دهد.

اووم فصل
د رادیواکتیف لرونکو کاني موادو استخراج (راوېستل) او پروسس
د استخراج او پروسس د فعالیت تنظیم

څلوردېرشمه ماده:

اداره مکلفه ده، د کانونو د قانون د حکمونو مطابق د کانونو او پترولیم وزارت په همکاری، د هغو موادو چې د روغتیایي او ساتنیز (ایمني) معروضیت او د آیونایزکوونکو تشعشعاتو د خپرېدو د خطر احتمال ولري، داسې کړنلارې چې لاندې موارد پکې شامل وي، وضع کړي:

۱- داسې اکتشافي فعالیت چې تشعشع ته د معروضیت احتمال پکې متصور وي .

۲- له کان څخه د یورانیم یا توریم د نمونې اخیستنې ډول او مقدار او د هغه ازمېښت، خو داچې له مجاز حد څخه

فصل هفتم
استخراج وپروسس مواد معدنی حاوی رادیو اکتیف
تنظیم فعالیت استخراج وپروسس

مادۀ سی وچهارم:

اداره مکلف است، مطابق احکام قانون معادن به همکاری وزارت معادن وپترولیم به منظور تنظیم فعالیت های استخراج وپروسس مواديکه احتمال معروضیت خطرصحی وایمنی ویاپخش تشعشع ایونایزکننده را داشته، طرزالعمل های را که شامل موارد ذیل باشد وضع نماید:

۱- فعالیت اکتشافی که احتمال معروضیت به تشعشع درآن متصور باشد.

۲- طرز و مقدارنمونه گیری یورانیم یا توریم ازمعدن و آزمایش آن، مگراینکه کمترازحد

لږوي.

۳- د کاني موادو د ارزونې يا د حدودو د ټاکلو په منظور، په ساحه کې د کيندنې (کندنکاری) د فعاليتونو ډول.

۴- د راديواکتيف موادو په يوه کان يا د موادو د پروسس په يوه مرکز کې د ليدنې کتنې، ودانولو يا د فعاليت د سرته رسولو ډول.

۵- د کان د محصولاتو يا اړوندې کارخانې د لږدولو ډول.

٦- د کان د فعاليت د پای ته رسولو يا د راديو اکتيف موادو د پروسس د مرکز د انحلال ډول.

۷- د راديو اکتيف د فاضله موادو د کنترول او مراقبت ډول.

د کان د استخراج (راوېستلو) فعاليتونه

پنځه دېرشمه ماده:

د کان د استخراج او د يورانيم او توريم لرونکو کاني موادو د پروسس د فعاليتونو اجازه ليک غوښتنليک، د مجازباشد.

۳- طرزفعاليت های کندن کاری درساحه، به منظور ارزيابی يا تعيين حدود مواد معدنی.

۴- طرز بازديد، اعمار يا انجام فعاليت دريک معدن يا يک مرکز پروسس مواد راديواکتيف.

۵- طرز انتقال محصولات معدن يا کارخانه مربوط.

٦ - طرز اختتام فعاليت معدن يا انحلال مرکز پروسسس مواد را ديو اکتيف.

۷- طرز کنترول ومراقبت مواد فاضله راديواکتيف.

فعاليت های استخراج معدن

مادۀ سی وپنجم:

درخواست اجازه نامه فعاليت های استخراج معدن و پروسس مواد معدنی، دارای يورانيم و توريم حاوی معلومات

لاندې معلوماتو لرونکی وي:

۱- د کانونو د قا نون له حکمونو سره سم، د منرالي موادو د اکتشافي او کټې اخیستنې د جواز لرل.

۲- د کانونو د قانون او اړوندې مقررې د حکمونو مطابق، د ځمکې پېژندنې او کان پېژندنې، کادستري کوردیناتونو او د هغو د حدودو په شمول، د ساحې د مشخصاتو وړاندې کول.

۳- د ودانیزو پلانونو لرل.

۴- د رادیو اکتیف د کان د استخراج او د موادو د پروسس د مرکز د مقدماتي پلان په هکله د معلوماتو وړاندې کول.

۵- وړاندیزوونکي (پیشنهادي) کاري فعالیتونه، استخراجي تخنیکونه او د کټې اخیستنې وړ ډول ډول تجهیزات.

٦- د یورانیمو اویا توریمو مقدار چې له موادو سره استخراجېږي.

۷- د کان د موادو د لېږدولو شرایط.

۸- د کارکوونکو لپاره د روغتیایي معروضیت د خطر د اندازې اټکل.

ذیل می باشد:

۱- داشتن جواز اکتشافی وبهره برداری مواد منرالی مطابق احکام قانون معادن.

۲- ارایه مشخصات ساحه بشمول زمین شناسی ومعدن شناسی کوردینات های کادستری وعلامه گذاری حدود آن مطابق احکام قانون معادن ومقرره مربوط.

۳- داشتن پلان های ساختمانی .

۴- ارائه معلومات درمورد پلان مقدماتی استخراج معدن ومرکزپروسس مواد رادیو اکتیف.

۵- فعالیت های کاری پیشنهادی، تخنیک های استخراجی وانواع تجهیزات مورد استفاده.

٦- مقدار یورانیم ویا توریم که با مواد استخراج می گردد.

۷- شرایط انتقال مواد معدن.

۸- پیشبینی اندازه خطرات معروضیت صحی برای کارکنان.

۹- له پېښو څخه د مخنيوي د پلان لرل.

۱۰- له تشعشعاتو څخه د ساتنيزو تدبيرونو لرل.

۱۱- د راديواکتيف فاضله موادو د تنظيم د پلان لرل.

۱۲- په چاپېريال کې د راديواکتيف يا غير راديواکتيفي ککړتياوو د احتمالي خپرېدو د مخنيوي ډول او د خطرونو کمول.

۱۳- پر روغتيا او د ژوند چاپېريال پر خوندیتوب باندې د فعاليت د اغېزو په هکله معلومات.

۱۴- د کاني موادو او د هغو د بېکاره موادو، د زېرمې ډول.

۱۵- د انحلال د پروسې او د هغې د مالي سرچينو د پلان لرل.

۱۶- د امنيتي تدبيرونو د څرنګوالي په هکله معلومات.

۹- داشتن پلان جلوگیری از حوادث.

۱۰- داشتن تدابیر محافظتی ازتشعشعات.

۱۱- داشتن پلان تنظیم مواد فاضله رادیو اکتیف.

۱۲- طرزجلوگیری انتشار احتمالی آلودگی های رادیو اکتیف یا غیر رادیو اکتیفی درمحیط وکاهش خطرات.

۱۳- معلومات در مورد اندازۀ تاثیرات فعالیت بالای صحت ومصئونیت محیط زیست.

۱۴- طرز ذخیره مواد معدنی ومواد بیکارۀ آن.

۱۵- داشتن پلان پروسه انحلال و منابع مالی آن.

۱۶- معلومات در مورد چگونگی تدابیرامنیتی.

د کان د استخراج د اجازه لیک لرونکي مکلفیتونه

شپږدېرشمه ماده:

د کان د استخراج د اجازه لیک لرونکی د لاندې شرطونو په رعایتولو مکلف دی:

۱- په اجازه لیک کې د درج شوو شرطونو مطابق، د کان د استخراج او د هغۀ د پروسسي فعالیتونو د خوندیتوب او امنیت تأمین.

۲- په اجازه لیک کې له درج شوو شرطونو سره د اړوند فعالیت له مطابقت څخه ډډ ترلاسه کول او اداري ته د هغۀ رپوټ وړاندې کول.

۳- په اړوندو فعالیتونو کې د بدلونونو په هکله د معلوماتو وړاندې کول او په دې برخه کې له اداري څخه د اجازې اخیستل.

۴- د اړوندو سندونو حفظ او ساتنه او د هغو د پلټنې د زمینې برابرول.

۵- د اداري د اړتیا وړ نورو معلوماتو وړاندې کول.

مکلفیت های دارندۀ اجازه نامه استخراج معدن

مادۀ سی و ششم:

دارندۀ اجازه نامه استخراج معدن مکلف به رعایت شرایط ذیل می باشد:

۱- تأمین مصئونیت وامنیت استخراج معدن وفعالیت های پروسسی آن مطابق شرایط مندرج اجازه نامه.

۲- حصول اطمینان ازمطابقت فعالیت مربوط با شرایط مندرج اجازه نامه وارایه گزارش آن به اداره.

۳- ارایه معلومات درمورد تغییرات درفعالیت های مربوط و کسب اجازه درزمینه از اداره.

۴- حفظ ونگهداری اسناد مربوط وفراهم نمودن زمینه تفتیش آن.

۵- ارایه سایرمعلومات مورد نیاز اداره.

د رادیواکتیف موادو خوندیتوب

اوو دېرشمه ماده:

د رادیواکتیف موادو صادرات، واردات او فزیکي ساتنه او له یوه ځای څخه بل ځای ته د هغو خوندي لېږدول، بین المللي معیارونو ته په پام سره، په جلا مقرره کې تنظیمېږي.

د رادیواکتیف د فاضله موادو د تنظیم د جوازلیک لرونکي مکلفیت

اته دېرشمه ماده:

(۱) د جوازلیک لرونکی د رادیواکتیف د فاضله موادو د تنظیم په ټولو پراوونو کې، د لاندې مواردو په رعایتولو مکلف دی:

۱- د رادیواکتیف موادو د خطرونو او له هغو څخه د نورو راپیدا کېدونکو خطرونو په وړاندې د ژوندچاپېریال د بشپړ خوندیتوب تأمینول.

۲- د رادیواکتیف د فاضله موادو د اقل حد تولید.

۳- د رادیواکتیف د فاضله موادو د تنظیم د مختلفو پراوونو تر منځ، د

مصئونیت مواد رادیو اکتیف

مادۀ سی وهفتم:

صادرات، واردات وحفاظت فزیکی مواد رادیواکتیف و انتقال مصئون آن ازیک محل به محل دیگر با درنظرداشت معیارهای بین المللی درمقررۀ جداگانه تنظیم می گردد.

مکلفیت دارندۀ جوازنامه تنظیم مواد فاضله رادیو اکتیف

مادۀ سی وهشتم:

(۱) دارندۀ جوازنامه درتمام مراحل تنظیم موادفاضله رادیو اکتیف مکلف به رعایت موارد ذیل می باشد:

۱- تأمین مصئونیت کلی محیط زیست در مقابل خطرات مواد رادیواکتیف وسایرخطرات ناشی از آن.

۲- تولید حد اقل مواد فاضله رادیواکتیف .

۳- تأمین روابط بین مراحل مختلف تنظیم مواد فاضله

اړيکو تأمينول.

۴- د اتمي انرژۍ د بين المللي آژانس د معيارونو او لارښودونو مطابق، د راديو اکتيف د فاضله موادو د تنظيم په منظور، د ساتندويه (محافظتي) تدبيرونو نيول.

۵- د بيولوژيکي، کيمياوي او د راديواکتيف د فاضله موادو له تنظيم سره يو ځای د نورو خطرونو، بحراني وضعيت او د هغې باقي پاتې تودوخې (حرارت) چې د فاضله موادو د تنظيم په بهير کې منځته راځي، د له منځه وړلو دقيق سنجول.

۶- له هغو فعاليتونو څخه مخنيوی چې اغيزې يې د اوسني (فعلي) نسل په نسبت پر راتلونکي نسل باندې زياتې وي.

(۲) اداره د راديواکتيف د فاضله موادو د خوندي او ډاډمن تنظيم په منظور، جلا کړنلاره وضع کوي.

راديو اکتيف .

۴- اتخاذ تدابيرمحافظتی به منظور تنظيم مواد فاضله راديو اکتيف مطابق معيارها و رهنمودهای آژانس بين المللی انرژی اتمی.

۵- سنجش دقيق خطرات بيولوژيکی، کيمياوی وسايرخطرات توأم با تنظيم مواد فاضله راديو اکتيف، وضعيت بحرانی وازبين بردن حرارت باقی مانده که درجريان تنظيم مواد فاضله به وجود می آيد.

۶- جلوگيری ازفعاليت های که تاثيرات آن نسبت به نسل فعلی بالای نسل آينده بيشتر باشد.

(۲) اداره به منظورتنظيم مصئون ومطمئن مواد فاضله را ديواکتيف طرزالعمل جداگانه را وضع می نمايد.

د فاضله موادو د اداري په مرکز کې د کار د جوازليک لرل

نهه دېرشمه ماده:

حقيقي او حکمي اشخاص نه شي کولای، د کار د جوازليک له لرلو پرته، د راديواکتيف د فاضله موادو د اداري په مرکز کې فعاليت وکړي.

د فاضله موادو د دفع پلان خلوېښتمه ماده:

د راديواکتيف د فاضله موادو د دفع د مرکز د جوازليک لرونکی مکلف دی، د ضايعاتو د دفع د مرکز د فعاليت د پای ته رسېدو (ختم) پلان چې فعال او غير فعال بنستيز کنترول پکې شامل دی، د فعاليت له پيل څخه د مخه برابر او ترتيب کړي، د تأييد په غرض يې اداري ته وړاندې کړي.

د راديواکتيف د فاضله موادو د واردېدو منع

يوځلوېښتمه ماده:

(۱) کورني او بهرني حقيقي او حکمي اشخاص نه شي کولای، د راديواکتيف

داشتن جوازنامه کار در مرکز اداره مواد فاضله

مادۀ سی ونهم:

اشخاص حقیقی وحکمی نمی توانند، بدون داشتن جوازنامه کار در مرکز اداره مواد فاضله رادیواکتیف فعالیت نمایند.

داشتن پلان دفع مواد فاضله

مادۀ چهلم:

دارندۀ جوازنامه فعالیت مرکزدفع مواد فاضله رادیواکتیف مکلف است، پلان ختم فعالیت مرکز دفع ضایعات را که شامل کنترول اساسی فعال وغیرفعال می باشد، قبل ازآغازفعالیت تهیه وترتیب نموده، غرض تائید به اداره ارایه نماید.

منع توريد مواد فاضله راديواکتيف

مادۀ چهل ویکم:

(۱) اشخاص حقیقی وحکمی داخلی وخارجی نمی توانند موادفاضله

فاضله مواد هېواد ته وارد کړي.

(۲) حقيقي او حکمي اشخاص کولای شي، د جوازليک د لرلو په صورت کې، د راديواکتيف موادو ضايعات چې د هېواد په دننه کې توليدېږي، بهر ته صادر کړي.

(۳) د (٦۰) درجې په پيمانه د عرض البلد جنوب ته د ساتنې يا دفع لپاره د راديواکتيف د فاضله موادو صادرول، جواز نه لري.

د راديواکتيف د فاضله موادو د صادرېدو تنظيم

دوه څلوېښتمه ماده:

د راديواکتيف د فاضله موادو خوندي صادرات، علمي او تخنيکي امکاناتو ته په پام او د بين المللي معيارونو په رعايتولو سره، په جلا مقرره کې تنظيمېږي.

رادیواکتیف را به کشور وارد نمایند.

(۲) اشخاص حقیقی وحکمی می توانند، درصورت داشتن جوازنامه، ضایعات مواد رادیواکتیف راکه در داخل کشورتولید می گردد، به خارج صادرنمایند.

(۳) صدورموادفاضله رادیواکتیف جهت نگهداری یا دفع به جنوب عرض البلد به پیمانه (٦۰) درجه جواز ندارد.

تنظیم صدور مواد فاضله رادیواکتیف

مادۀ چهل ودوم:

صادرات مصئون مواد فاضله رادیواکتیف با نظرداشت تأمین امکانات علمی وتخنیکی ورعایت معیارهای بین المللی درمقررۀ جداگانه تنظیم می گردد.

اتم فصل

ساتندويه تدبيرونه

د تدبيرونو په تطبيق کې مرسته

دري څلوېښتمه ماده:

(۱) دولتـــي اداري او د جوازليـــک لرونکي مکلف دي، په لاندې مواردو کې د ساتندويه تدبيرونود تطبيـــق پـــه غرض، د اتمي انرژۍ له بين المللـــي آژانس سره مرسته وکړي:

۱- د ساتندويه تدبيرونو د تفاهم ليک مطابق د اړتيـــا وړ معلومـــاتو چتـــک برابرول.

۲- د ساتندويه تدبيرونو تفاهم ليک ته په پام سره لـــه هســـتوي مرکزونـــو، هستوي تأسيساتو او نـــورو اړونـــدو ځايونو څخه د ليدنې کتنې او بررســـې لپاره، د اتمي انرژۍ د بـــين المللـــي آژانس پلټونکو ته د زمينې برابرول.

۳- د اتمي انرژۍ د بين المللي آژانس د پلټونکو غوښتنې ته په پام، د نـــورو لازمو خدمتونو وړاندې کول.

(۲) د اداري واکمن استازي او د اتمي

فصل هشتم

تدابيرمحافظتی

همکاری درتطبيق تدابير

مادۀ چهل وسوم:

(۱) ادارات دولتـــی ودارنـــد گـــان جوازنامه مکلف اند، غـــرض تطبيـــق تدابيرمحافظتی درمـــوارد ذيـــل بـــا آژانس بين المللی انرژی اتمی همکاری نمايند:

۱- فراهم نمودن سريع معلومات مورد ضرورت مطابق تفاهم نامـــه تـــدابير محافظتی.

۲- فـــراهم نمـــودن زمينـــه بـــرای مفتشين آژانس بين المللـــی انـــرژی اتمـــی جهـــت بازديـــد وبررســـی ازمراکزهستوی، تأسيسات هســـتوی وسايرمحلات ذيربط با نظرداشت تفاهم نامۀ تدابيرمحافظتی.

۳- ارايه ســـايرخدمات لازم نظربـــه تقاضای مفتشين آژانس بـــين المللـــی انرژی اتمی.

(۲) نماينـــدگان ذيصـــلاح اداره و

انرژی د بین المللي آژانس پلټـونکي، کولای شي، په تفاهم ليک کـې درج شوو مرکزونو يا ځايونو ته، د مجـاز ليدنې کتنې د اجراء په منظـور، لاس رسی ولري.

(۳) د جواز ليک لرونکی او اړونـد کارکوونکي مکلف دي، د اتمي انرژی د بين المللي آژانس استازو او د هغـهٔ پلټونکو ته، د ساتندويه تـدبيرونو پـه تفاهم ليک کـې درج شـوو ژمنـو (تعهداتو) ته د افغانستان له ژمنتـوب (متعهد والي) څخـه د ډاډ د ترلاسـه کولو په غرض، له هستوي مرکز څخه د ليدنې کتنې اجازه ورکړي.

د سيستمونو جوړول

څلورځلوېښتمه ماده:

اداره مکلفه ده، د ساتندويه تدبيرونو د تفاهم ليک مطابق، د ساتندويه تدبيرونو د اجراء په منظور، لانـدې اقـدامات ونيسې:

۱- د هسـتوي مـوادو د انـدازې اخيستنې د سيستم جوړول.

مفتشين آژانس بين المللی انرژی اتمی مـی تواننـد بـه منظـوراجرای بازنگری مجازبه مراکزيـا محـلات مندرج تفاهم نامه دسترسـی داشـته باشند.

(۳) دارنـدهٔ جوازنامـه و کارکنـان مربوط مکلف انـد، بـه نماينـدگان آژانس بـين المللـی انـرژی اتمـی ومفتشـين آن غـرض حصـول اطمينـان ازمتعهـد بـودن افغانسـتان بـه تعهـدات منـدرج تفـاهم نامـه تـدابير محـافظتی اجـازه بازديـد ازمرکزهسـتوی را بدهند.

ايجاد سيستم ها

مادهٔ چهل وچهارم:

اداره مکلف است، به منظور اجـرای تدابير محافظتی طبق تفاهم نامهٔ تدابير محافظتی اقـدامات ذيـل را اتخـاذ نمايد:

۱- ايجاد سيستم اندازه گيری مـواد هستوی.

۲- د هستوي موادو د اندازې اخیستنې د ارزونې د سیستم جوړول.

۳- د فزیکي موجودۍ او ورک کېدو او هغو موادو چې اندازه اخیستل شوي نه دي، د ارزونې د سیستم جوړول.

۴- د هستوي موادو د ثبت او رپوټونو د سیستم جوړول.

۵- د هستوي فاضله موادو د تنظیم د سیستم جوړول.

د هستوي موادو، تجهیزاتو او تکنالوژۍ د صادراتو اجازه لیک

پنځه څلوېښتمه ماده:

(۱) د جوازلیک لرونکي ته په هستوي فعالیتونوکې د ګټې اخیستنې وړ موادو، تجهیزاتو او تکنالوژۍ د صادرولو اجازه لیک، تر دغو شرطونو لاندې ورکول کېږي:

۱- د سوله ییزې ګټې اخیستنې په اړه د تحویل اخیستونکي دولت ژمنه (تعهد).

۲- د لېږد پر وخت د اتمي انرژۍ د بین المللي آژانس د ساتندویه تدبیرونو

۲- ایجاد سیستم ارزیابی اندازه گیری مواد هستوی.

۳- ایجاد سیستم موجودی ومفقودی فزیکی وارزیابی مواديکه اندازه گیری نگردیده است.

۴- ایجاد سیستم ثبت وگزارشات مواد هستوی.

۵- ایجاد سیستم تنظیم مواد فاضله هستوی.

اجازه نامه صادرات مواد، تجهیزات و تکنالوژی هستوی

مادۀ چهل وپنجم:

(۱) اجازه نامۀ صادرات مواد، تجهیزات و تکنالوژی قابل استفاده در فعالیت های هستوی به دارندۀ جوازنامه تحت شرایط ذیل اعطاء می گردد:

۱- تعهد دولت تحویل گیرنده مبنی براستفاده صلح آمیز.

۲- تعهد مبنی بر تطبیق تدابیر محافظتی آژانس بین المللی انرژی اتمی

د تطبيق په اړه تعهد.

۳- د هستوي موادو او هستوي مرکزونو د ساتندويه تدبيرونو د نيولو په اړه د تحويل اخيستونکي دولت ژمنه.

۴- د هستوي موادو د فزيکي ساتنې د ميثاق رعايتول.

۵- د وروستنۍ (نهايي) قانوني ګټې اخيستنې او وروستني ګټه اخيستونکي په هکله د معلوماتو وړاندې کول.

(۲) د جوازليک لرونکی نه شي کولای هغه مواد، تجهيزات او تکنالوژي چې د هېواد دننه ته يې راوارده کړې ده، د اداري له اجازې پرته دربيم هېواد ته ولېږدوي.

د هستوي موادو، تجهيزاتو او تکنالوژۍ د وارداتو اجازه ليک

شپږځلوېښتمه ماده:

د جوازليک لرونکي ته په هستوي فعاليتونو کې د ګټې اخيستنې وړ موادو، تجهيزاتو او تکنالوژۍ د واردولو اجازه ليک، تر دغو شرايطو لاندې ورکول کېږي:

حين انتقال.

۳- تعهد دولت تحويل گيرنده مبنی براتخاذ تدابيرمحافظتی مواد هستوی ومراکزهستوی.

۴- رعايت ميثاق محافظت فزيکی مواد هستوی.

۵- ارايه معلومات در مورد استفاده قانونی نهايی و استفاده کنندۀ نهايی.

(۲) دارندۀ جوازنامه نمی تواند مواد، تجهيزات وتکنالوژی را که بداخل کشور وارد نموده، بدون اجازه اداره آنرا به کشورسومی انتقال دهد.

اجازه نامۀ واردات مواد، تجهيزات وتکنالوژی هستوی

مادۀ چهل وششم:

اجازه نامۀ واردات مواد، تجهيزات و تکنالوژی قابل استفاده درفعاليت های هستوی به دارندۀ جوازنامه تحت شرايط ذيل اعطاء می گردد:

۱- له ترلاسه کوونکي مرجع څخه د هستوي موادو، تجهيزاتو او تکنالوژۍ د واردولو په اړه د ليکلي موافقت لرل.
۲- د هستوي موادو، تجهيزاتو يا تکنالوژۍ د ترلاسه کولو لپاره د ټاکل شوي مرجع معرفي.
۳- له هستوي موادو، تجهيزاتو او تکنالوژۍ څخه د ګټې اخيستنې لپاره د وروستني ګټه اخيستونکي د توانمنۍ د لرلو او په دې برخه کې د اداري او تخنيکي سرچينو د لرلو په اړه، د ليکلي سند وړاندې کول.

نهم فصل
هستوي امنيت، فزيکي ساتنه او ممنوعه لېږدونې

د ګټې اخيستنې ممنوعيت

اووه څلوېښتمه ماده:

(۱) د جوازليک لرونکي نه شي کولای له رادیواکتیف موادو، هستوي وسلو يا د آيونايزکوونکوتشعشعاتوله خپروونکي دستګاه څخه يا د راديولوژيکي موادو د توليد يا پرمختيا،

۱- داشتن موافقت کتبی مبنی برتورید مواد،تجهیزات وتکنالوژی هستوی ازمرجع دریافت کننده.
۲- معرفی مرجع تعیین شده جهت دریافت مواد، تجهیزات یا تکنالوژی هستوی.
۳- ارایه سند کتبی مبنی برداشتن توانایی استفاده کننده نهایی جهت استفاده ازمواد، تجهیزات وتکنالوژی هستوی وداشتن منابع اداری وتخنیکی در زمینه.

فصل نهم
امنیت هستوی،محافظت فزیکی وانتقالات ممنوعه

ممنوعیت استفاده

مادۀ چهل وهفتم:

(۱) دارندگان جوازنامه نمی توانند مواد را دیو اکتیف، اسلحه هستوی یا دستگاه پخش تشعشعات آیونایزکننده و مواد را دیولوژیکی را تولید

ترلاسه کولو، ساتنې او د هغو د لېږدرالېږد (حمل او نقل) لپاره کتنه واخلي.

(۲) د اداري کارکوونکي او د جواز لیک او اجازه لیک لرونکي او د هغوی نور اړوند کارکوونکي، مکلف دي، هستوي اسرار (رازونه) وساتي.

د فزیکي ساتنې شرایط

اته څلوېښتمه ماده:

اداره د هستوي موادو او نورو رادیواکتیف موادو د فزیکي ساتنې کړنلاره، لاندې شرطونو ته په پام سره وضع کوي:

۱- له قانوني کتنې اخیستنې څخه د موادو د ټاکلي مقدار د غلا کولو یا انحراف او یا د هستوي مرکز چې په هغۀ کې مواد تولید، پروسس، کتنه اخیستل، کنترول، ساتل او خپرېږي د سبوتاژ له امله د زیانونو(ضررونو) د ارزونې پر بنسټ د موادو طبقه بندي.

۲- د هستوي موادو د مختلفو کټګوریو لپاره لازم ساتندویه تدبیرونه.

نموده یا جهت انکشاف، در یافت، نگهداری وحمل ونقل آن استفاده نمایند.

(۲) کارکنان اداره ودارندگان جوازنامه واجازه نامه وسایرکارکنان مربوط آنها مکلف اند اسرارهستوی را حفظ نمایند.

شرایط محافظت فزیکی

مادۀ چهل وهشتم:

اداره طرزالعمل محافظت فزیکی مواد هستوی وسایرمواد را دیو اکتیف را با رعایت شرایط ذیل وضع می نماید:

۱- طبقه بندی مواد براساس ارزیابی اضراریکه بالاثرسرقت یا انحراف مقدارمعین مواد از استفاده قانونی ویا سبوتاژ مرکز هستوی که در آن مواد تولید، پروسس، استفاده، کنترول، نگهداری ومنتشر می گردد.

۲- تدابیر محافظتی لازم برای کتگوری های مختلف مواد هستوی.

۳- د هستوي موادو او نورو راديواکتيف موادو لپاره محاسبوي او کنترولي تدبيرونه.

۴- د اجازه ليک د صادرولو لپاره د شرطونو ټاکل.

۵- د فزيکي ساتنې له حالاتو څخه د کنترول او مراقبت په منظور، د شرايطو ټاکل.

۶- له فزيکي ساتنې څخه د سرغړونې په صورت کې د مؤيداتو ټاکل.

د هستوي موادو د غلا کېدو خبرتيا

نهه څلويښتمه ماده:

د جوازليک لرونکی مکلف دی، د هستوي يا راديواکتيف موادو د غلاکېدو يا د هغو د غلاکېدو د احتمال په صورت کې اداره بې له ځنډه په شفاهي او ليکلي توګه خبره کړي.

۳- تدابیرمحاسبوی وکنترولی برای مواد هستوی و سایر مواد رادیواکتیف.

۴- تعیین شرایط جهت صدوراجازه نامه.

۵- تعیین شرایط به منظور کنترول ومراقبت ازحالات حفاظت فزیکی .

۶- تعیین مؤیدات درصورت تخطی ازحفاظت فزیکی.

اطلاع ازسرقت مواد هستوی

مادۀ چهل ونهم:

دارندۀ جوازنامه مکلف است، درصورت سرقت مواد هستوی یا رادیو اکتیف یا احتمال سرقت آن، اداره را بلاوقفه طورشفاهی وتحریری مطلع نماید.

لسم فصل

سرغړونې او مؤيدې (مويدات)

د جوازليک لرونکي مسئوليت

پنځوسمه ماده:

(۱) د هستوي فعاليت د جوازليک لرونکی، ددې قانون د حکمونو مطابق د هستوي واردو شوو (رسېدلو) زيانونو د جبران مسئول دی.

(۲) د غلا شوو، ورکو شوو، متروکه يا لرې اچول شوو هستوي موادو د زيان د جبران مسئوليت، د هغه وروستي شخص په غاړه دی چې د هغو پروسس يې پر غاړه اخيستی دی.

(۳) ددې مادې په (۱او ۲) فقرو کې په درج شوو حالتونو کې رسېدلی زيان، د احوالو مطابق، د اداري له خوا ټاکل کېږي، په دې شرط چې له (۱۵۰) ميليونه امريکايي ډالرو څخه لږ او يا (۵۰۰) ميليونو امريکايي ډالرو او يا په افغانيو د هغو له معادل څخه زيات نه وي.

(۴) د هستوي فعاليت د جوازليک

فصل دهم

تخلفات ومؤيدات

مسئوليت دارندۀ جوازنامه

مادۀ پنجاهم:

(۱) دارندۀ جوازنامۀ فعاليت هستوی مسئول جبران خسارات واردۀ هستوی مطابق احکام اين قانون می باشد.

(۲) مسئوليت جبران خساره مواد هستوی سرقت شده، مفقود شده، متروک يا دورانداخته شده بدوش آخرين شخص می باشد که پروسس آن را عهده دارگرديده است.

(۳) درحالات مندرج فقره های (۱و۲) اين ماده اندازۀ خساره وارده حسب احوال ازطرف اداره تعيين می گردد مشروط براين که از(۱۵۰) ميليون دالر امريکايی کمترواز (۵۰۰) ميليون دالر امريکايی ويا معادل آن به افغانی بيشتر نباشد.

(۴) دارندۀ جوازنامه فعاليت هستوی

لرونکی مکلف دی، د فعالیت له پیل څخه د مخه د وارد شوي زیان اکثر حد مالي تضمین برابر او د تأیید لپاره یې اداري ته وړاندې کړي.

(۵) حکومت مکلف دی د هستوي زیان ورکړه چې متصدي د هغې تعهد کړی دی، تأمین کړي. په دې شرط چې د ضرر حجم په دومره اندازه کې وي چې د متصدي د مالي تأمین بیمه، د هغهٔ د جبران لپاره کفایت ونه کړي.دغه مبلغ نه بنایي ددې مادې په (۳) فقره کې له درج شوو مبالغو څخه زیات وي.

د زیان د جبران د وخت د تېرېدو (مرور زمان) موده

یو پنځوسمه ماده:

(۱) که چېرې زیانمن شوی، هستوي زیان د لاندې مودو له تېرېدو دمخه ونه غواړي، حق یې ساقطېږي:

۱- د وفات یا جسمي صدمې په صورت کې، دېرش کاله د پېښې له

مکلف است، قبل ازآغازفعالیت، تضمین مالی معادل حد اکثرخساره وارده را تهیه وغرض تائید به اداره ارائه نماید.

(۵) حکومت مکلف است پرداخت خساره هستوی را که متصدی آن راتعهد نموده است تأمین نماید. مشروط براینکه حجم ضرر به اندازه باشد که بیمه تأمین مالی متصدی برای جبران آن کفایت نکند این مبلغ نباید بیشترازمبالغ مندرج فقرهٔ (۳) این ماده باشد.

مدت مرورزمان جبران خساره

مادهٔ پنجاه ویکم:

(۱) هرگاه متضرر، خسارهٔ هستوی را قبل ازسپری شدن مدت های ذیل مطالبه نه نماید، حق وی سا قط می گردد:

۱- در صورت فوت یا صدمه جسمی، سی سال از تاریخ وقوع

پېښېدو (رامنځته کېدو) له نېټې څخه.

۲- په نورو حالتونو کې، پنځلس کاله د پېښې له پېښېدو څخه.

(۲) د فوت او جسمي صدمې د حالتونو د زیان د جبران حق، لومړیتوب لري.

(۳) که چېرې زیانمن شوی ددې مادې په (۱) فقره کې په درج شوو حالاتو کې، د زیان د جبران غوښتنه وکړي او د پورته مودې له تېرېدو وروسته، وارد شوی زیان زیات شي، زیان متناسباً جبرانېږي، په دې شرط چې پدې برخه کې صادر شوی حکم وروستی(نهایي) شوی نه وي.

(۴) شخص ته په دې ماده کې د درج شوي زیان د جبران اندازه، د واکمنې محکمې له خوا د قانون د حکمونو مطابق، ټاکل کېږي.

د زیان د جبران غوښتنلیک

دوه پنځوسمه ماده:

(۱) هغه شخص چې د هستوي پېښې د پېښېدو له امله زیانمن شي، اداري ته د حادثه.

۲- درسایرحالات، پانزده سال ازتاریخ وقوع حادثه.

(۲) حق جبران خساره حالات فوت و صدمه جسمی دارای اولویت می باشد.

(۳) هرگاه متضرر در مدت مندرج فقرهٔ (۱) این ماده مطالبه جبران خساره نمایدو بعد ازسپری شدن مدت فوق، خساره وارده افزایش یافته، خساره متناسباً جبران می گردد، مشروط براینکه حکم صادره در زمینه نهایی نشده باشد.

(۴) اندازهٔ جبران خساره مندرج این ماده به شخص ازطرف محکمهٔ ذیصلاح طبق احکام قانون تعیین می گردد.

درخواست جبران خساره

مادهٔ پنجاه ودوم:

(۱) شخصی که بالاثر وقوع حادثه هستوی متضرر شود، درخواست

زیان د جبران غوښتنلیک، ددې قانون د حکمونو په رعایتولو سره، وړاندې کوي.

(۲) غوښتنلیک د لاندې مطلبونو لرونکی وي:

۱- د غوښتنلیک ورکوونکي شهرت.

۲- د ټول وارد شوي زیان تشخیص د دلایلو په یادولو سره.

(۲) اداره غوښتنلیک، د وړاندې کولو له نېټې څخه د (۳۰) ورځو مودې په ترڅ کې، څېړي او د حکم د صادرېدو لپاره يې اړونده محکمې ته ارجاع (راجع) کوي.

د مسئولیت د رفع حالتونه

دري پنځوسمه ماده:

د هستوي فعالیت د جوازلیک لرونکی په لاندې حالتونو کې، د زیان د جبران مسئول نه ګڼل کېږي:

۱- په هغهٔ صورت کې چې ثابته شي، هستوي پېښه د جګړې ییز وسله وال یا د تروریزم د عمل له امله پېښه شوې وي.

جبران خساره را به اداره با رعایت احکام این قانون ارایه می نماید.

(۲) درخواست حاوی مطالب ذیل می باشد:

۱- شهرت درخواست دهنده.

۲- تشخیص کامل خساره وارده باذکردلایل آن.

(۲) اداره درخواست را درخلال مدت (۳۰) روزازتاریخ ارایه، بررسی وغرض صدورحکم به محکمهٔ مربوط ارجاع می نماید.

حالات رفع مسئولیت

مادهٔ پنجاه وسوم:

دارندهٔ جوازنامه فعالیت هستوی درحالات ذیل مسئول جبران خساره پنداشته نمی شود:

۱- درصورتی که ثابت گردد، حادثهٔ هستوی بالاثر عمل مسلحانه جنگی یا تروریزم بوقوع پیوسته باشد.

۲- هغه پېښه چې د نورو هستوي تأسيساتو له فعاليت څخه په رامنځته کېدو سره پېښه شي.

۳- د هستوي تأسيساتو ملحقاتو ته زيان چې له هغو څخه ګټه اخيستل کېږي او يا به ګټه واخيستل شي.

۴- په هغهٔ صورت کې چې پېښه د زيانمن شوي د غفلت يا قصد (نيت) له امله پېښه شوې وي.

سرغړونې

څلورپنځوسمه ماده:

(۱) لاندې اعمال جرم ګڼل کېږي او مرتکب يې تر عدلي تعقيب لاندې نيول کېږي:

۱- د هستوي يا راديواکتيف موادو په داسې ډول ترلاسه کول، پروسس او خپرول چې د ژوند چاپېريال ته يې ضرر متصور وي.

۲- د هستوي يا راديواکتيف موادو غلا کول.

۳- له غير قانوني مجاريو (لارو) څخه د هستوي يا راديواکتيف موادو ترلاسه

۲- حادثهٔ که ناشی از فعاليت تأسيسات هستوی ديگر بوقوع بپيوندد.

۳- آسيب به ملحقات تأسيسات هستوی که از آن استفاده می گردد ويا استفاده خواهد شد.

۴- در صورتی که حادثه بالاثر غفلت يا قصد متضرر بوقوع پيوسته باشد.

تخلفات

مادهٔ پنجاه وچهارم:

(۱) اعمال ذيل جرم شمرده شده ومرتکب آن مورد تعقيب عدلی قرار می گيرد:

۱- حصول، پروسس وانتشارمواد هستوی يا را ديو اکتيف به نحوی که ضرر آن به محيط زيست متصور باشد.

۲- سرقت مواد هستوی يا را ديواکتيف.

۳- حصول مواد هستوی يا راديواکتيف ازمجاری غير

کول.

۴- د جوازلیک یا اجازه لیک له لرلو پرته د هستوي یا رادیواکتیف موادو صادرول.

۵- د هستوي تأسیساتو پر خلاف د عمل ارتکاب.

٦- د هستوی موادو او تأسیساتو په چارو کې لاس وهنه (مداخله) په داسې ډول چې د مړینې یا جسمي صدمې خطرونه یا د ژوند چاپېریال ته ضرر په هغو کې متصور وي، خو دا چې اداري له هغو سره لیکلې موافقه کړې وي.

۷- هستوي مرکزونو ته د خطر د رامنځته کولو په غرض د هستوي یا رادیواکتیف موادو کارول یا په هغو کې لاس وهنه.

۸- په دې قانون کې د درج شوو هستوي اسرارو افشاء.

۹- د تشعشع له سرچینو سره د کار پروخت، له تشعشع نه د ساتنې له وسایلو څخه ګټه نه اخیستل.

۱۰- د اړوندو لارښودونو او کړنلارو نه تطبیقول.

قانونی.

۴- صدور مواد هستوی یا رادیواکتیف بدون داشتن جوازنامه واجازه نامه.

۵- ارتکاب عمل علیه تأسیسات هستوی .

٦- مداخله در امور مواد وتأسیسات هستوی به نحویکه خطر مرگ یا صدمه جسمی یا ضرربه محیط زیست درآن متصور باشد مگراینکه اداره به آن کتباً موافقه نموده باشد.

۷- استعمال مواد هستوی یا رادیواکتیف غرض ایجاد خطر به مراکزهستوی یا مداخله در آن.

۸- افشای اسرارهستوی مندرج این قانون.

۹- عدم استفاده ازوسایل محافظت تشعشع هنگام کاربا منابع تشعشع.

۱۰- عدم تطبیق رهنمود ها وطرزالعمل های مربوط.

۱۱- له دمخه روغتيايي کتنو پرتـــه د کارکوونکو استخدام او لـــه اوســـنيو روغتيايي کتنو سره د هغو نه تطبيقول.

۱۲- د اداري په واسطه د ټاکل شوو لارښودونو له رعايت پرته، د تشعشع له سرچينو څخه ګټه اخيستنه يا د ساتندويه (تحفظي) تدبيرونو په نه موجوديت کې د راديواکتيف له سرچينې څخه ګټـه اخيستنه.

۱۳- د مسئول شخص له کنترول او مراقبت پرته د راديواکتيف له سرچينو څخه ګټه اخيستنه.

۱۴- د تشعشع د سرچينې د کنترول او مراقبت لپاره نه همکاري، اداري ته د معلوماتو او نورو اړوندو سندونو په لاس نه ورکـــول يـــا ناســـم رپـــوټ ورکول.

۱۵- د تشعشعي تأسيساتو يا د تشعشع د سرچينې په فعاليتونو کې وقفه (ځنډ) چې په سرغړونه تمامه شي.

۱۶- د جوازليک يا اجـــازه ليـــک د شرطونو نه رعايتول يا هغو ته بـــدلون ورکول.

۱۱- استخدام کارکنان بدون معاينات صحی قبلی وعدم تطبيق آن با معاينات صحی فعلی.

۱۲- استفاده ازمنابع تشعشع بـــدون رعايـــت رهنمـــود هـــای تعيـــين شـــده توســـط اداره يـــا بهـــره بـــرداری ازمنبـــع راديواکتيـــف در عـــدم موجوديـــت تـــدابير تحفظی.

۱۳- استفاده ازمنـــابع راديواکتيـــف بدون کنتـــرول و مراقبـــت شـــخص مسئول.

۱۴- عدم همکاری بـــرای کنتـــرول ومراقبت منبع تشعشع، در دســـترس قرارندادن معلومات و ســـاير اســـناد مربوط يا گزارش دهی نادرســـت بـــه اداره.

۱۵- وقفـــه در فعاليـــت تأسيســـات تشعشعی يا منبع تشعشع که منجربـــه تخلف گردد.

۱۶- عـــدم رعايـــت شـــرايط جوازنامه يا اجازه نامه ويا تغييـــردادن آنها.

(۲) که چېرې ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي اعمال د تروريستي فعاليتونو د اجراء په مقصد ارتکاب شوي وي، د هغو مرتکب د قانون د حکمونو مطابق، تر عدلي تعقيب لاندې نيول کېږي.

مجازات

پنځه پنځوسمه ماده:

(۱) ددې قانون د څلورپنځوسمې مادې د (۱) فقرې په (۱، ۲، ۳، او ۴) اجزاوو کې د درج شوو اعمالو مرتکب، په اوږده بند چې له (۱۰) کلونو څخه لږ نه وي، محکومېږي.

(۲) ددې قانون د څلور پنځوسمې مادې د (۱) فقرې په (۵، ٦، ۷، او ۸) اجزاوو کې د درج شوو اعمالو مرتکب له احوالو سره سم په اوږدۀ بند چې له (۱۲) کلونو څخه لږ نه وي او يا په دوام حبس، محکومېږي.

(۳) ددې قانون د څلورپنځوسمې مادې د (۱) فقرې په (۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، او ۱۳) اجزاوو کې د درج شوو اعمالو

(۲) هرگاه اعمال مندرج فقرۀ (۱) اين ماده به مقصد اجرای فعاليت های تروريستی ارتکاب گرديده باشد مرتکب آن طبق احکام قانون مورد تعقيب عدلی قرار می گيرد.

مجازات

مادۀ پنجاه وپنجم:

(۱) مرتکب اعمال مندرج اجزای (۱، ۲، ۳، و ۴) فقرۀ (۱) مادۀ پنجاه وچهارم اين قانون به حبس طويل که از (۱۰) سال کمترنباشد محکوم می گردد.

(۲) مرتکب اعمال مندرج اجزای (۵،٦،۷و۸) فقرۀ (۱) مادۀ پنجاه وچهارم اين قانون حسب احوال به حبس طويل که از(۱۲) سال کمترنباشد ويا حبس دوام محکوم می گردد.

(۳) مرتکب اعمال مندرج اجزای (۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲ و ۱۳) فقرۀ (۱) مادۀ پنجاه وچهارم اين قانون حسب

مرتکب لـه احوالـو سـره سـم د (۳۰۰۰۰) دېرش زره تر (۵۰۰۰۰) پنځوس زره افغانیو په ورکړه مکلف او یا په حبس چې له یوې میاشتې لږ او له یـوۀ کالـه څخـه زیـات نـه وي، محکومېږي.

(۴) ددې قانون د څلـور پنځوسـمې مادې د (۱) فقرې پـه (۱۴، ۱۵، او ۱۶) اجـزاوو کـې د درج شـوو اعمـالو مرتکـب، لـه احوالـو سره سم د (۵۰۰۰۰) پنځـوس زره تر(۱۵۰۰۰۰) یوسلو پنځـوس زرو افغانیو په ورکړه یا پـه حـبس چـې لـه یـوې میاشـتې لـږ او لـه دریو کلونو څخـه زیـات نـه وي، محکومېږي.

احوال مکلف بـه پرداخـت مبلـغ (۳۰۰۰۰) سی هزار الی (۵۰۰۰۰) پنجاه هزارافغـانی ویـا بـه حـبس کـه ازیکمـاه کمتـر و از یکسـال بیشـتر نباشـد، محکـوم می گردد.

(۴) مرتکـب اعـمال منـدرج اجـزای (۱۴، ۱۵، و ۱۶) فقـرۀ (۱) مـادۀ پنجـاه وچهـارم ایـن قـانون حسـب احـوال مکلف به پرداخت مبلغ پنجاه هـزار (۵۰۰۰۰) الـی (۱۵۰۰۰۰) یکصدوپنجاه هزارافغانی یا به حبس که ازیکمـاه کمتـر و از سـه سـال بیشترنباشـد، محکـوم می گردد.

یوولسم فصل
وروستي (نهايي) حکمونه
د مقررو وړاندیز او د کـړنلارو وضع کول

شپږپنځوسمه ماده:

اداره کولای شي د لانـدې چـارو د

فصل یازدهم
احکام نهایی
پیشـنهاد مقـرره هـا ووضـع طرزالعمل ها

مادۀ پنجاه وششم:

اداره می تواند به منظورتنظیم امورذیل

تنظیم په منظور مقـــررې وړانـــدیز او کړنلارې وضع کړي:

۱- د هغو اقلامو، موادو، تجهیزاتو او تکنالوژۍ فهرست چې د هغو صادرول جواز ته اړتیا لري.

۲- په تکنالوژۍ کـــې د پرمختیـــاوو (انکشافاتو) یا د هغو په شرایطو کې د بدلونونو د انعکاس ورکولـــو لپـــاره د کنترولي اقلامو متناوبه بیا کتنه یا نوي کول.

۳- د غوښتنلیک او د جوازلیـــک د صادرولو د ارزونې معیارونه.

۴- د جواز لیکونو او اجازه لیکونو د صدور او تمدید فیس په جلا مقرره کې تنظیم شي.

۵- د وروستنیو کتنـــه اخیســـتونکو د فعالیت کنترول.

٦- د صادراتو او وارداتو له پروســـې څخه خبرتیا.

۷- د مجازو هســـتوي فعـــالیتونو د سندونو ساتنه.

۸- د محاسبوي معیارونو د بشـــپړې اجراء په اړه ډاډ ترلاسه کول.

مقرره ها را پیشنهاد وطرزالعمل ها را وضع نماید:

۱- فهرست اقلام، مواد، تجهیزات، و تکنالوژی که صدور آن ضرورت بـــه جواز دارد.

۲- بازنگری متنـــاوب یـــا تجدیـــد فهرســـت اقـــلام کنترولـــی جهـــت انعکـــاس دهـــی انکشـــافات در تکنالوژی یـــا تغییـــرات درشـــرایط آن.

۳- معیارهای ارزیـــابی درخواســـت وصدور جوازنامه.

۴- فیس صدور و تمدید جوازنامه ها و اجازه نامه ها در مقررهٔ جداگانه تنظیم گردد.

۵- کنترول فعالیت استفاده کننده گان نهایی.

٦- اطلاع از پروســـه صـــادرات و واردات.

۷- نگهداری اسناد فعالیـــت هـــای هستوی مجاز.

۸- حصول اطمینان مبنی براجـــرای کامل معیارهای محاسبوی .

۹- د اړوندو مراجعو له لارې اداري او د اتمي انرژۍ بين المللي آژانس ته رپوټ ورکول.

انفاذ

اووه پنځوسمه ماده:

دغه قانون د توشيح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جريده کې دې خپورشي، په نافذېدو سره يې د ۱۳۹۴ کال د وږي (۳۰) نېټې په (۱۱۸۲) ګڼه رسمي جريده کې خپور شوي د هستوي انرژۍ قانون ملغي کېږي.

۹- گزارش دهی به اداره و آژانس بین المللی انرژی اتمی از طریق مراجع مربوط.

انفاذ

مادۀ پنجاه وهفتم:

این قانون ازتاریخ توشیح نافذ و درجریدۀ رسمی نشر گردد، با انفاذ آن قانون انرژی هستوی منتشرۀ جریدۀ رسمی شماره (۱۱۸۲) مؤرخ ۳۰ سنبله سال ۱۳۹۴ ملغی می گردد.

د اساسي قانون د تصويب د اوونۍ په هکله د افغانستان د اسلامي جمهوريت د جمهور رئيس فرمان

ګڼه: (۱۸۳)
نېټه: ۱۴ /۱۰ /۱۳۹۵
د افغانستان د ملي وثيقې په توګه د اساسي قانون د حکمونو د رعايت، پلي کولو، ملاتړ او له هغو څخه د هېواد د ټولو اتباعو د پوهاوي په منظور لاندې مراتب منظور دي:

لومړۍ ماده:

له دې وروسته د هېواد په رسمي تقويم کې دې د اساسي قانون له تصويب څخه د نمانځلو او درناوي اوونۍ هر کال د مرغومي مياشتې له څوار لسمې څخه تر شلمې نېټې پورې د اساسي قانون د اوونۍ په نوم، ونومول شي.

دوه يمه ماده:

په مرکز او ولايتونو کې دولتي او نادولتي اداري دې ددې اوونۍ د نمانځلو په څنګ کې د اساسي قانون

فرمان رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد تجلیل هفتهٔ تصویب قانون اساسی

شماره: (۱۸۳)
تاریخ:۱۳۹۵/۱۰/۱۴
به منظور رعایت، تطبیق، حمایت و آگاهی همهٔ اتباع کشور از احکام قانون اساسی به مثابه وثیقهٔ ملی افغانستان مراتب آتی منظور است:

مادهٔ اول:

همه ساله هفته تجلیل و گرامی داشت از تصویب قانون اساسی از تاریخ چهاردهم الی بیستم جدی منبعد در تقویم رسمی کشور به نام هفته قانون اساسی مسمی گردد.

مادهٔ دوم:

ادارات دولتی و غیر دولتی در مرکز و ولایات در ضمن تجلیل از این هفته بر اهمیت و جایگاه

پر اهميت او مقام بانـــدې د شـــانداره محفلونو او مراسمو د جوړولو له لارې اقدام وکړي.

دربيمه ماده:

د اساسي قانون پـــر تطبيـــق د څـــار خپلواک کمپسيون مکلف دی، د ټولنې د ټولو اقشارو او طبقو لپاره د اساسي قانون مواد چمتو کړي، دولتي او نـــا دولتـــي ادارو، تعليمـــي او تحصـــيلي مؤسسو او نورو مينه والو لاسرسي ته ورکړي.

څلورمه ماده:

د اساسي قانون پـــر تطبيـــق د څـــار خپلواک کمپسيون دې، اعتبار له ســـړۍ کال څخه، ددې فرمان متن په پام کې ولري او عملي اقدامات دې پلې کړي.

پنځمه ماده:

دغه فرمان د توشبح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جريده کې دې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان د اسلامي جمهوريت رئيس

قانون اساسی از طریق تدویر محافـــل و مراســـم باشـــکوه اقـــدام بعمـــل آورند.

مادۀ سوم:

کمیسیون مستقل نظارت بـــر تطبیـــق قانون اساسی مکلف است، مواد قانون اساسی را برای تمامی اقشار و طبقات جامعه تهیه نموده و به دسترس مراجع دولتی و غیر دولتی، مؤسسات تعلیمی و تحصیلی و سایر علاقمنـــدان قـــرار دهد.

مادۀ چهارم:

کمیسیون مستقل نظارت بـــر تطبیـــق قانون اساسی اعتبار از امسال متن این فرمان را مد نظر داشـــته و اقـــدامات عملی را تعمیل دارد.

مادۀ پنجم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافـــذ و در جریدۀ رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

اشتراک سالانه:

در مرکـــــز و ولایـــــات : (۹۰۰) افغـــــانی

بـــرای مـــامورین دولـــت: بـــا ۲۵ فیصـــد تخفیـــف

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصـــدیق، نصـــف قیمـــت

برای کتاب فروشی ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد

خـــارج از کشـــور: (۲۰۰) دالـــر امریکـــائی

ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL GAZETTE

- **Law on Protection of Plants and Quarantine**
- **Law on Nuclear Energy**
- **Decree of Presiclent of Islamic Republic of Afghanistan on Marking of Constitution Approval week**

Date:21th January.2017
ISSUE NO:(1243)